

Studiul datelor privind migrația, produs de GMDAC pe lângă OIM

Raport pentru MOLDOVA

22 Aprilie 2021

Cuprins

Acronime.....	2
Rezumatul executiv	3
1. Introducere	5
2. Context	5
3. Gestionarea colectării datelor privind migrația	7
4. Sursele de date și producerea de statistici.....	11
4.1 Surse de date statistice	11
4.2 Surse de date administrative	15
4.3 Surse de date integrate.....	21
5. Diseminarea și utilizarea datelor pentru elaborarea politicilor	22
6. Pactul Global privind Migrația și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă	24
7. Consolidarea capacității datelor	27
8. Cooperarea internațională.....	28
9. Impactul COVID-19	29
10. Perspective de viitor.....	31
11. Evaluare și recomandări.....	33
11.1. Biroul Național de Statistică.....	33
11.2. Coordonarea interinstituțională	35
Lista actorilor interesați și persoanelor de contact.....	39

Acronime

APIS	Sistem de Informații Preliminare despre Pasageri
RVA	Returnare Voluntară Asistată
BRD	Biroul Relații cu Diaspora
BdP	Balanța de Plăți
BMA	Biroul Migrație și Azil
CCTP	Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane
CSI	Comunitatea Statelor Independente
CALM	Congresul Autorităților Locale din Moldova
DCDODS	Direcția coordonare în domeniul drepturilor omului și dialog social
PME	Profilul Migrațional Extins
PGM	Pactul Global pentru o Migrație Sigură, Ordonată și Regulată
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
IGP	Inspectoratul General al Poliției
IDNP	Numărul de Identificare Personal
GMDAC	Centrul de Analiză Globală a Datelor privind Migrația (OIM)
GRETA	Grupul de Experți privind Acțiunile împotriva Traficului de Ființe Umane
GGG	Studiul „Generații și Gen”
CBGC	Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice
SIIPF	Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră
SIIPM	Sistem Informațional Integrat pentru Populație și Migrație
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
GMAR	Grupul Mixt pentru Analiza Riscurilor
SFM	Studiul Forței de Muncă
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
MTIC	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică
CNCTFU	Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
RPL	Recensământul Populației și Locuințelor
ASP	Agencia Servicii Publice
ODD	Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
SIGV	Sistemul Informațional de Gestionare a Vizelor
SIAMMA	Sistem Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil”
RSP	Registrul de Stat al Populației
TFU	Trafic de Ființe Umane
GLT	Grup de Lucru Tehnic
UNHCR	Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați
UNFPA	Fondul Națiunilor Unite pentru Populație
OMS	Organizația Mondială a Sănătății

Rezumatul executiv

Republica Moldova se confruntă cu unul dintre cele mai înalte niveluri de emigrare în scopuri de muncă și a tinerilor, dar și cu un impact important al traficului de ființe umane în interiorul țării. În situația în care probabil peste un milion de cetățeni moldoveni trăiesc în străinătate, problema legată de diasporă și de migrații care se întorc în țară se află printre primele poziții pe agenda politică.

Guvernul Republicii Moldova a întreprins activități intensive și a elaborat o Strategie națională în domeniul migrației și azilului pentru perioada 2011-2020, care este acum în proces de actualizare pentru deceniul curent. Republica Moldova are un cadru instituțional bine dezvoltat în domeniul gestionării migrației și politicilor în domeniul migrației. Printre numeroasele ministere și agenții care se ocupă cu migrația internațională și migrații, Ministerul Afacerilor Interne ocupă o poziție de frunte, cu departamente responsabile de controale la frontieră (IGPF) și de migrație și azil (BMA), precum și cu Poliția, care aplică legislația privind migrația și luptă împotriva traficului și contrabanda de ființe umane. Cancelaria de Stat include Agenția Servicii Publice (ASP), care gestionează Registrul de Stat al Populației (RSP), unde se înregistrează atât emigrațiile autorizate, cât și imigrațiile cetățenilor moldoveni care se întorc în țară, precum și prezența migraților străini autorizați să locuiască temporar sau permanent în țară. Republica Moldova este foarte avansată în ceea ce privește utilizarea noilor tehnologii pentru guvernare electronică și pentru oferirea serviciilor publice și dezvoltarea MConnect – o platformă guvernamentală de interoperabilitate care facilitează schimbul de date între toate autoritățile naționale.

Furnizarea datelor statistice privind migrația ține de responsabilitatea Biroului Național de Statistică (BNS), mandatul căruia include coordonarea și gestionarea activităților statistice și diseminarea datelor statistice oficiale. Principalele instrumente statistice, și anume recensământul populației și al locuințelor – ultimul din 2014, și unul nou în proces de pregătire, – precum și studiul forței de muncă și studiul bugetului gospodăriilor casnice, oferă informații detaliate despre migrații și populația cu origine străină care au reședința în Republica Moldova. Principala provocare cu care s-a confruntat BNS a fost adoptarea recentă a noii definiții de reședință obișnuită, în urma căreia ceva mai puțin de un milion de cetățeni moldoveni care locuiesc în străinătate cea mai mare parte a timpului au fost excluși din datele statistice, rezultând într-o scădere semnificativă a cifrei populației totale, o știre urmată de multiple reacții ale actorilor interesați și ale mass-media.

Cea mai inovatoare inițiativă în ceea ce privește colectarea datelor privind migrația în Republica Moldova este utilizarea datelor ce țin de trecerea frontierei printr-o cooperare mai strânsă între IGPF și BNS cu sprijinul UNFPA și OIM. Metodologia propusă deja în primul Profil Migrațional Extins (2013), produs cu sprijinul OIM, merită răspândită în întreaga lume ca o modalitate eficientă de identificare a migraților internaționali pe baza procedurilor de control la frontieră. Alte sisteme de informații operaționale sunt gestionate de IGPF, ASP, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS), Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC) și Banca Națională a Moldovei (BNM), în timp ce BMA deține mai multe baze de date care acoperă diferite proceduri legate de migrație. Cele din urmă, însă, nu sunt centralizate la nivel individual într-un sistem integrat de informații privind migrația, o opțiune care este foarte recomandată.

Evaluarea datelor statistice privind migrația furnizate de BNS este în ușor contrast cu afirmațiile pozitive menționate mai sus. Fiind furnizorul oficial de date statistice în Republica Moldova, BNS ar trebui să își consolideze poziția de lider pentru a asigura disponibilitatea, coerența, fiabilitatea și comparabilitatea internațională a datelor legate de migrația internațională. Pentru a respecta recomandările internaționale, mai sunt necesare unele îmbunătățiri, deoarece BNS nu beneficiază concret de noi sisteme informaționale integrate elaborate de mai multe ministere, care ar putea oferi informații utile despre migranți. Pe lângă activitățile tradiționale și instrumentele statistice specifice, și anume recensămintele și sondajele, BNS ar trebui să intensifice utilizarea bazelor de date administrative pentru producerea datelor cu privire la migrație. Prin urmare, coordonarea interinstituțională ar trebui consolidată prin definirea unui mecanism național de coordonare pentru producerea statisticilor privind migrația. Însă majoritatea instituțiilor și actorilor interesați nu consideră că datele privind migrația sunt destul de relevante, chiar și pentru sprijinirea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului. Acest lucru nu favorizează partajarea datelor și complică producerea de date. BNS urmărește dezvoltarea unui Sistem Informațional Integrat pentru Populație și Migrație (SIIPM) pentru a furniza date statistice complexe și în timp util cu privire la migrația populației, internă și internațională, dezagregate pe mai multe dimensiuni la nivel local și național. Acest lucru va necesita investiții financiare pentru angajarea mai multor statisticieni și obținerea echipamentului și a competenței pentru a face inovații în noi domenii de investigație.

Acest raport include un set de recomandări pentru îmbunătățirea situației actuale. Printre altele, se subliniază nevoia clară de mai multă coordonare și de pași concreți pentru îmbunătățirea indicatorilor de migrație în cadrul Pactului Global pentru o Migrație Sigură, Ordonată și Regulată (PGM) și a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD). Și, nu în ultimul rând, se recomandă evaluarea impactului COVID-19 asupra emigranților moldoveni și străinilor din Republica Moldova prin indicatori specifici care urmează să fie elaborați de BNS în strânsă cooperare cu alte instituții.

1. Introducere

Acest raport prezintă și evaluează colectarea curentă a datelor privind migrația în Republica Moldova (denumită în continuare Moldova). Din motive politice, nu se ia în considerare teritoriul și populația Transnistriei de pe malul stâng al râului Nistru.

Acest raport face parte din proiectul „Studiul datelor privind migrația”, produs de GMDAC al OIM, care vizează o mai bună înțelegere a modului în care țările din întreaga lume se confruntă cu o serie de provocări ce țin de datele privind migrația. Având în vedere că datele privind migrația sunt în centrul atenției la nivel global datorită proceselor precum Pactul Global pentru o Migrație Sigură, Ordonată și Regulată (PGM) și altele, proiectul își propune să ofere o imagine cuprinzătoare a modului în care „sistemele de date privind migrația” funcționează în practică la nivel național. Obiectivul este de a explora cât progres realizează țările în îmbunătățirea datelor privind migrația și a înțelege provocările practice cu care se confruntă instituțiile naționale de statistică și alți actori naționali interesați, impactul cadrelor precum Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și PGM, utilizarea metodologiilor inovatoare și a surselor noi de date despre migrație și multe altele.

Proiectul care acoperă șase țări a fost întreprins de o echipă formată din trei consultanți internaționali în domeniul statisticilor privind migrația: Michel Poulain (liderul echipei), Giambattista Cantisani și Anna Taeko Fernandez. Consultanții au lucrat sub supravegherea lui Frank Laczko și Elisa Mosler Vidal (respectiv director și ofițer de date și cercetare ai GMDAC al OIM) și în strânsă consultare cu ofițerii misiunilor OIM din țările implicate (Ghenadie Crețu, coordonator principal de programe / analist, și Vitalie Varzari, asistent principal de programe, în cazul Moldovei).

Cele șase rapoarte de țară se bazează în principal pe interviuri virtuale și schimburi de e-mail cu instituții naționale relevante, centre de cercetare, birouri OIM și alte organizații internaționale reprezentate în aceste țări. Cartarea instituțiilor care se ocupă de migrația internațională și de colectarea, producerea, analiza și/sau diseminarea datelor statistice aferente a fost realizată prin intermediul informațiilor colectate prin interviuri și cercetări în oficiu ale documentelor și publicațiilor disponibile la nivel național și internațional și în consultare cu birourile de țară ale OIM.

Exprimăm recunoștință pentru toate contribuțiile.

2. Context

În ultimul deceniu, Guvernul Moldovei a întreprins activități intensive în legătură cu legislația în materie de migrație și dezvoltarea politicilor, datorită unei conștientizări tot mai mari a importanței gestionării migrației. Acest lucru este raportat în PME al Moldovei¹ și confirmat în timpul interviurilor efectuate.

¹ Un prim profil migrațional a fost publicat în 2008, urmând încă șase ediții. Ulterior, Moldova a fost prima țară care a pregătit un profil migrațional extins, a cărui prima versiune și cele mai recente versiuni se pot găsi aici:

- Profilul Migrațional Extins al Republicii Moldova, publicat în 2012, 312 pagini, <https://publications.iom.int/books/extended-migration-profile-republic-moldova>
- Profilul Migrațional Extins (PME) al Republicii Moldova pentru 2010-2015, publicat în 2018, 172 pagini, <https://publications.iom.int/books/extended-migration-profile-republic-moldova-2010-2015>

Cele mai relevante subiecte legate de migrație în Moldova sunt migrația forței de muncă în străinătate, în principal în Federația Rusă și Italia; migrația tinerilor, inclusiv în scopuri academice; traficul de ființe umane (TFU); și diaspora stabilită în străinătate. Tabelul 1 oferă cele mai recente statistici cheie privind populația și migrația pentru Moldova.

Tabel 1: Statistici cheie privind populația și migrația

Populația totală în 2020 ⁽¹⁾	4 000 000
Numărul de cetățeni străini în Moldova în 2020 ⁽²⁾ dintre care	104 400
Procent din populația totală	2,6%
Procent de femei	59,1%
Ucraina	42 400
Federația Rusă	40 000
Kazahstan	4 400
Italia	3 200
Belarus	2 100
Numărul de refugiați în 2020 ⁽³⁾	400
Numărul emigranților moldoveni în 2020 ⁽²⁾ dintre care	1 159 400
Procent de femei	52,2%
Federația Rusă	294 200
România	285 400
Italia	194 500
Ucraina	152 200
Statele Unite ale Americii	45 700

1. Sursă: UNDESA. Valoarea diferă semnificativ de populația rezidentă calculată de BNS prin înregistrarea populației (adică, 3 542 700 pentru 1 ianuarie 2019) și populația cu reședință obișnuită recalculată de BNS aplicând definiția internațională (adică 2 640 400 ca valoare provizorie pentru 1 iulie 2020), disponibilă la BNS Statbank, <https://statistica.gov.md/category.php?l=en&idc=103&>.
2. Sursă: UNDESA, Stocul Internațional de Migranți 2020, disponibil la www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock. Cifrele sunt estimări și, în special, pentru principalele țări de imigrare/emigrare pot diferi în mare măsură de alte surse din cauza cetățeniei duble și a altor factori.
3. Sursă: UNHCR, instrumentul de căutare a datelor cu privire la refugiați Refugee Data Finder, disponibil la www.unhcr.org/refugee-statistics

Acestea au fost elaborate în colaborare cu și cu participarea mai multor actori instituționali la diferite niveluri, inclusiv comisii, comitete și grupuri de lucru cu coordonatori diferiți. Principalele prevederi legislative și strategice legate de migrație în Moldova sunt următoarele:

- Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova (LP 200/2010);
- Strategia națională în domeniul migrației și azilului (2011-2020);
- Legea privind integrarea străinilor în Republica Moldova (LP 274/2011);
- Lista indicatorilor și Șablonul Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova (HG 634/2012);

- Planul de acțiune Republica Moldova - Uniunea Europeană privind liberalizare regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 130 din 24 februarie 2012);
- Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017–2021 (HG 1473/2016);
- Planul de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind (re)integrarea cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare (HG 724/2017);
- Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării (HG 725/2017);
- Concepția Sistemului Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIAMA) (HG 1401/2007);
- Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 (HG 1101/2018);
- Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 (HG 461/2018);
- Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (LP 105/2018);
- Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030” (HG 377/2020);
- Strategia națională în domeniul migrației și azilului pentru anii 2021-2030 (în proces de elaborare);
- Strategia națională „Diaspora 2025”.

Există două prevederi specifice care instituie sistemul statistic moldovenesc: Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 (HG 1451/2016); și Legea cu privire la statistica oficială (LP 93/2017).

De asemenea, Moldova a stabilit acorduri bilaterale în domeniile migrației forței de muncă securității sociale și readmisiei cetățenilor cu mai multe state membre ale UE. În plus, a semnat acorduri privind ocuparea forței de muncă cu Federația Rusă, Israel și Qatar și privind readmisia cetățenilor cu Elveția, Turcia și Ucraina.

3. Gestionarea colectării datelor privind migrația

Moldova are mai mulți actori implicați cu diferite roluri în producerea, colectarea, analiza și raportarea datelor privind migrația internațională. În această secțiune sunt prezentați acești actori și se descrie implicarea acestora în datele privind migrația pe baza informațiilor colectate din interviuri și cercetări în oficiu:

- **Biroul Național de Statistică (BNS)** este autoritatea administrativă centrală responsabilă de planificarea, coordonarea și gestionarea activităților statistice naționale în conformitate cu prevederile menționate în secțiunea anterioară.
- Patru subdiviziuni din cadrul **Ministerului Afacerilor Interne (MAI)**:
 - 1) **Direcția politici în domeniul migrației și azilului** este responsabilă de elaborarea și coordonarea politicilor în domeniul migrației.
 - 2) **Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF)** gestionează dezvoltarea și implementarea managementului integrat al frontierei și lupta împotriva infracțiunilor transnaționale (migrația ilegală, TFU, falsificarea documentelor de călătorie, etc.). De

asemenea, este responsabil de identificarea infracțiunilor legate de șederea ilegală în zona de frontieră și eliberarea vizelor la frontieră în cazuri de urgență.

- 3) **Biroul Migrație și Azil (BMA)** este responsabil de dezvoltarea și implementarea politicilor în domeniul migrației și azilului, de gestionarea fenomenului migrației prin admitia și documentarea străinilor cu acte de identitate, de recunoașterea statutului de refugiat și a statutului de apatrid, de acordarea protecției umanitare, de coordonare a procesului de integrare a străinilor în Republica Moldova, de controlul legalității șederii străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, de custodia publică și aplicarea corespunzătoare a măsurilor de îndepărtare și a măsurilor restrictive și procedurilor naționale legate de migrație. De exemplu, acordă dreptul de ședere provizorie/permanentă și eliberează permise de ședere: în scop de muncă, investitorilor și oamenilor de afaceri, pentru studii, pentru reântregirea familiei și gestionează regimul de azil. De asemenea, este responsabil de gestionarea returnării moldovenilor din străinătate, în temeiul acordurilor bilaterale de readmisie. În plus, BMA conduce conceptul și dezvoltă Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIAMA, a se vedea mai jos). Elaborează în continuare PME-urile, coordonând colectarea, schimbul, elaborarea și analiza datelor, precum și reuniunile tehnice și consultările necesare pentru acest lucru. BMA colaborează strâns cu autoritățile centrale și locale, ONG-urile și organizațiile internaționale.
- 4) **Inspectoratul General al Poliției (IGP)** aplică legislația privind migrația și combate traficul și contrabanda de ființe umane. În ceea ce privește cele din urmă, **Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane (CCTP)** investighează și monitorizează cazuri de TFU. De asemenea, preia cazurile de TFU și infracțiuni conexe de la autorități nespecializate.

- Patru entități în cadrul **Cancelariei de Stat**:

- 1) **Agencia Servicii Publice (ASP)** (fostul Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” reorganizat), constituit prin Hotărârea Guvernului nr. 314/2017 în cadrul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor reprezintă o instituție publică care oferă o gamă largă de servicii publice, pe principiul „ghișeului unic” următoarele domenii:
 - înregistrarea și evidența populației (a se vedea mai jos pentru detalii);
 - înregistrarea și licențierea unităților juridice și
 - înregistrarea bunurilor imobile și drepturile asupra acestora².
- 2) **Biroul Relații cu Diaspora (BRD)** asistă și mobilizează diaspora moldovenească prin coordonarea politicilor, evenimentelor și programelor cu scopul de a stabili și menține un dialog continuu cu comunitățile diasporei.
- 3) **Direcția coordonare în domeniul drepturilor omului și dialog social (DCDODS)** este secretariatul permanent al unui comitet național pentru combaterea TFU.
- 4) **Agencia de Guvernare Electronică** a fost creată în 2010 în procesul de eficientizare a utilizării tehnologiei informației în guvernare, creșterea schimbului de date între furnizorii de servicii publice și apropierea administrației publice de cetățenii moldoveni. Cele mai relevante proiecte implementate în acest cadru sunt următoarele:
 - **Platforma guvernamentală de interoperabilitate MConnect** asigură schimbul de date între autoritățile naționale pentru a spori eficiența și calitatea furnizării de servicii publice. Prin intermediul acestei platforme, autoritățile publice fac schimb

² În același timp, ASP a absorbit Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat”, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Justiției „Serviciul Stare Civilă” și autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Economiei „Camera de Licențiere”.

de date în timp real, fără a le solicita de la cetățeni și oameni de afaceri sub formă de certificate și rapoarte. MConnect permite schimbul de date în serviciile web, ceea ce înseamnă că nu stochează date, ci permite schimburi în timp real între sistemele informaționale ale tuturor autorităților naționale. În plus, conectează sistemele informaționale create în perioade diferite și permite acces instituțiilor care nu dispun de sisteme informaționale.

- **Serviciul e-Visa** permite străinilor să solicite vizele moldovenești online. Aceasta a fost o contribuție importantă pentru sectorul turistic și mediul de afaceri al țării, precum și pentru misiunile consulare în străinătate, datorită facilitării procedurilor și accesului în Moldova.
 - **Portalul unic de servicii publice** este o platformă care funcționează ca un catalog electronic al serviciilor publice pe care autoritățile moldovenești le oferă cetățenilor și întreprinderilor. Scopul principal al acestei platforme este de a oferi informații scurte, corecte, accesibile și complete despre serviciile publice disponibile în Moldova.
- **Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS)** este responsabil de dezvoltarea acordurilor bilaterale cu țările străine privind protecția lucrătorilor migranți. De asemenea, monitorizează agențiile private pentru ocuparea forței de muncă în străinătate, previne violența în familie și TFU și sprijină reintegrarea în câmpul muncii a migranților care se întorc în țară. Subdiviziunile cheie din cadrul MSMPS pentru îndeplinirea acestor responsabilități sunt următoarele:
 - 1) **Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)** joacă un rol important deoarece conduce **Secția pentru ocuparea forței de muncă în străinătate**, care oferă informații despre oportunitățile de angajare în străinătate, în conformitate cu acordurile bilaterale semnate. De asemenea, susține revenirea și reintegrarea moldovenilor care lucrează în străinătate, oferind informații despre locurile de muncă și cursurile de formare profesională disponibile. În plus, ANOFM sprijină migranții din Moldova care caută un loc de muncă sau acces la servicii publice. Observatorul Pieței Muncii (OPM) generează și analizează date statistice și identifică prognozele și tendințele și în ceea ce privește migrația forței de muncă.
 - 2) Alte servicii ale acestui minister intervin asupra protecției victimelor traficului și a problemelor de gen în cooperare cu alte servicii naționale.
 - **Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE)** este responsabil de eliberarea vizelor către străini și furnizarea de servicii moldovenilor din străinătate.
 - **Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC)** sprijină persoanele care se reîntorc și moldovenii care migrează în scopuri de studiu, participă la activități relevante pentru migrație și programe de dezvoltare locală și previne traficul de ființe umane prin informarea studenților cu privire la riscurile migrației ilegale.
 - **Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS)** este autoritatea administrativă centrală care gestionează politicile sociale ale statului ce vizează garantarea drepturilor sociale ale cetățenilor și acordarea de prestații sociale de stat. CNAS a implementat prevederile acordurilor internaționale în domeniul securității sociale cu paisprezece țări europene precum Lituania, Bulgaria, Estonia și Belarus pentru a facilita plata pensiilor din aceste țări. Prin urmare, CNAS poate informa despre

prevederile cu privire la prestații sociale în temeiul acordurilor internaționale în domeniul securității sociale.

- **Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)** este o asociație a administrației locale creată pentru a consolida relațiile dintre autoritățile locale pentru a proteja și promova idealurile și principiile stabilite în Carta europeană a autonomiei locale. În prezent, această organizație leagă aproximativ 800 din 898 de unități administrativ-teritoriale din Moldova. CALM sprijină cu fermitate administrațiile locale în integrarea migrației în planurile de dezvoltare locală prin determinarea problemelor principale ce țin de migrație, efectuarea numărării emigranților în străinătate și implicarea diasporei.
- **Banca Națională a Moldovei (BNM)**, datorită rolului în impactul remitențelor migranților în economia moldovenească.

Principalele entități naționale responsabile de coordonarea migrației sunt următoarele:

- **Comisia pentru coordonarea activităților ce țin de migrație** (sau Comisia pentru coordonarea unor activități ce țin de procesul migrațional) este un organ guvernamental consultativ permanent, l înființat în februarie 2010, pe care îl conduce MAI. Acesta coordonează în numele autorităților publice diferite activități ce țin de migrație și asigură o strânsă cooperare între instituțiile naționale, ONG-urile și organizațiile internaționale cu competențe în gestionarea migrației.
- **Comitetul interministerial în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării** coordonează dezvoltarea și implementarea politicilor de stat legate de diasporă, migrație și dezvoltare.
- **Grupul operativ interministerial pentru diasporă, migrație și dezvoltare** este o entitate legată de comitetul de mai sus, dar cu responsabilități la nivel tehnic.
- **Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane (CNCTFU)** este prezidat de MAEIE, având Direcția coordonare în domeniul drepturilor omului și dialog social (DCDODS) în calitate de secretariat permanent. Este alcătuit din mai multe ministere (MSMPS și MAI), agenții ministeriale (de exemplu, CCTP) și alte entități, cum ar fi Procuratura Generală, Administrația Națională a Penitenciarelor sau Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia. 35 de comisii teritoriale, în funcție de ministere și alte autorități administrative centrale cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii TFU, coordonează și monitorizează activitățile antitrafic la nivel local. CNCTFU solicită informații și colectează date de la mai multe instituții naționale implicate în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și întocmește rapoarte relevante naționale și internaționale pe această bază. CNCTFU este, de asemenea, însărcinat cu dezvoltarea Strategiei 2030 pentru a pune capăt traficului de ființe umane.
- **Grupul mixt pentru analiza riscurilor (GMAR)** a fost înființat la nivel național și regional pentru a realiza analize și a evalua riscurile migrației ilegale la frontierele Moldovei.
- **Grupul de lucru tehnic (GLT) pentru Profilul Migrațional Extins (PME)** a fost creat în 2010 ca parte a proiectului OIM „Susținerea implementării componentei de migrație și dezvoltare a parteneriatului UE-Moldova pentru mobilitate”. Coordonează activitățile legate de dezvoltarea PME. Este coordonat de BMA și compus din MSMPS, MAEIE, BNS și alte instituții.

La nivel internațional, există **Grupul operativ pentru migrație al Echipei de țară a ONU (UNCT MTF)**, care cuprinde toate agențiile relevante ale ONU care lucrează direct sau sunt implicate în migrația

internațională în Moldova. Acest grup operativ servește în principal ca o platformă pentru implicarea instituțiilor internaționale și naționale și a ONG-urilor și are scopul de a asigura o abordare integrată și implicarea societății în ansamblu în gestionarea migrației. De asemenea, vizează consolidarea schimbului de date și prevenirea duplicării eforturilor și activităților finanțate de actori internaționali.

4. Sursele de date și producerea de statistici

4.1 Surse de date statistice

Biroul Național de Statistică (BNS) se angajează să producă statistici privind migrația în cadrul programului anual de activitate statistică, care este finanțată de la bugetul de stat. Subdiviziunea BNS pentru statistici privind populația și migrația produce statistici cu privire la migrația internațională pe baza propriilor operațiuni statistice și a datelor administrative primite de la trei instituții: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (IGPF), Agenția Servicii Publice (ASP) și Biroul Migrație și Azil (BMA). BNS pregătește și implementează principalele operațiuni statistice cu sprijinul organizațiilor internaționale, precum Comisia Europeană, UNFPA, OIM, Organizația Internațională a Muncii, Banca Mondială și alte instituții de cooperare bilaterală.

Recensământul decenal al populației și locuințelor, studiul trimestrial/anual al forței de muncă și studiul trimestrial/anual al bugetului gospodăriilor sunt principalele surse care oferă date despre migrația internațională. Aceste surse oferă date despre compoziția, caracteristicile și atitudinile populației, inclusiv unele informații legate de migrație. Operațiunile suplimentare din ultimii ani constau în elaborarea de noi estimări ale fluxurilor anuale de migrație internațională și a stocurilor de populație pentru anii dintre recensăminte.

a. Recensământul Populației și Locuințelor (RPL)³

RPL este în prezent singura sursă de date din Moldova cu privire la compoziția populației rezidente permanente (populația *de jure*) după caracteristicile demografice și socio-economice și distribuția spațială. Moldova a fost prima fostă republică a Uniunii Sovietice care a efectuat recensământul populației care a inclus și locuințele, în conformitate cu practicile recomandate la nivel internațional, cu întrebări care abordează și condițiile de trai și fondurile utilizate pentru construirea locuințelor. Ultimul RPL a fost efectuat în mai 2014 și a contabilizat că 329 100 de moldoveni se aflau în străinătate. În ceea ce privește migrația internațională, acest recensământ a colectat informații despre:

- Țara natală
- Țara de cetățenie
- Locul de reședință anterior
- Perioade de ședere în străinătate mai lungi de un an
- Numărul de ani trăiți în Moldova
- Oameni aflați temporar în străinătate în momentul recensământului
- Motivul șederii în străinătate
- Timpul emigrației sau al plecării în străinătate

³ Recensământul Populației și Locuințelor 2014 în BNS Statbank: <https://statistica.gov.md/pageview.php?l=en&idc=479&>.

b. Studiul Forței de Muncă (SFM)⁴

BNS realizează SFM trimestrial în mod continuu. SFM vizează membrii gospodăriei cu reședința obișnuită pe teritoriul Moldovei pentru o perioadă de 12 luni. Membrii gospodăriei sunt, de asemenea, considerați persoanele care au părăsit locuința pentru o perioadă lungă de timp (peste 12 luni), dacă păstrează în continuare legături familiale cu gospodăria, cum ar fi studenții și lucrătorii din străinătate, deținuții și persoanele arestate și spitalizate. În aceste cazuri, datele sunt colectate prin interviuarea rudelor lor sau a altor membri ai gospodăriei.

Prin urmare, SFM din Moldova colectează informații despre emigrația recentă a membrilor gospodăriei care s-au mutat în străinătate în ultimele 12 luni pentru a lucra sau a căuta un loc de muncă. Acest lucru permite de a estima unele tendințe (nu cifrele exacte) în fluxurile și stocurile de emigranți în străinătate și caracteristicile acestora. Aceasta nu ar include cazurile în care gospodării întregi au emigrat.

În 2008 și 2012, BNS a inclus module specifice în SFM pentru a înțelege mai bine migrația forței de muncă în străinătate. Datele colectate au permis evaluarea gradului de migrație a forței de muncă în afara țării, descrierea caracteristicilor demografice și socio-economice, înțelegerea motivelor și metodelor migrației, a statutului juridic al migranților și a problemelor în străinătate, precum și a condițiilor lor de angajare și protecție socială, etc. Pentru studiul din 2012, eșantionul a fost de 12 000 de gospodării, iar pragul pentru identificarea emigranților a fost modificat de la 12 la 24 de luni. Studiul a cuprins toți membrii gospodăriilor cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani, inclusiv migranții actuali, migranții returnați și potențiali migranți prin utilizarea a trei chestionare diferite. Aceste module ale SFM obișnuit au fost propuse de Ministerul Muncii de atunci și implementate în cadrul proiectelor finanțate de UE și ONU și cu asistența Organizației Internaționale a Muncii.

c. Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC)⁵

CBGC permite determinarea nivelului de trai al populației prin colectarea datelor privind veniturile, cheltuielile, consumul, condițiile de trai și alți indicatori din perspectiva mai multor aspecte. Similar cu SFM, CBGC vizează toți membrii gospodăriilor selectate, inclusiv cei care se află temporar sau permanent în străinătate, păstrează legături cu gospodăria lor și contribuie total sau parțial la bugetul gospodăriei. Pentru membrii acestor gospodării aflați în străinătate, CBGC colectează informații despre motivul și durata absenței, țara de destinație și trimiterea de remitențe și bunuri. În cazul CBGC, nu există o comparație a estimărilor privind emigranții moldoveni cu datele altor organizații, deși BNS a declarat că are posibilitatea de a face acest lucru.

d. Noi estimări privind migrația internațională și structura populației⁶

⁴ SFM în BNS Statbank: <https://statistica.gov.md/category.php?l=en&idc=107&>.

⁵ Nivelul de trai al populației în BNS Statbank: <https://statistica.gov.md/category.php?l=en&idc=445>.

⁶ Populația și procesele demografice în BNS Statbank: <https://statistica.gov.md/category.php?l=en&idc=103&>.

Cele mai importante evoluții recente ale BNS sunt (i) noua determinare a fluxurilor de migrație internațională pentru anii 2014-2017⁷ și apoi 2018 pe baza analizei datelor individuale privind trecerile frontierei de stat furnizate de autoritatea de frontieră; și (ii) adoptarea conceptului de reședință obișnuită recomandat la nivel internațional pentru estimările populației pentru anii dintre recensăminte. Aceste estimări se referă la populația cu reședința obișnuită pe teritoriul Moldovei în funcție de sex, vârstă și țară de cetățenie, pe baza rezultatelor RPL 2014 și a nașterilor vii, deceselor și migrațiilor internaționale survenite sau estimate anual. BNS a difuzat aceste noi estimări ale populației la 11 iulie 2019 pentru perioada 2014-2018 și actualizate până în 2020.

e. Populația moldovenească în străinătate

În ciuda relevanței și solicitărilor frecvente din țară, BNS sau alte instituții naționale nu elaborează statistici sau estimări oficiale privind populația Moldovei în străinătate. BNS consideră că acesta este un exercițiu dificil din cauza dobândirii frecvente a cetățeniei a doua de către moldoveni în străinătate, în special în țări precum România și Bulgaria, precum și Federația Rusă și Ucraina. O altă provocare este legată de lipsa datelor privind trecerea frontierei la intrări și ieșiri prin segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene (a se vedea sub-secțiunea 4.2 de mai jos pentru mai multe informații despre această problemă). În plus, BNS nu intenționează să utilizeze datele din țările de destinație din cauza lipsei de angajament în acest domeniu și a nevoii de a dezvolta acorduri bilaterale cu țările-gazdă.

f. Studiul „Generații și Gen” (GGS)

Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) a lansat în 2020 implementarea GGS⁸ – cel mai complex sondaj demografic longitudinal din Moldova, bazat pe aproximativ 20 000 de respondenți din toată țara. Se intenționează a fi repetat la fiecare trei ani. Acest studiu este realizat de UNFPA în parteneriat cu mai mulți actori, și anume MSMPS (în special departamentul responsabil de aspectele de gen), BNS, Institutul Demografic Interdisciplinar Olandez (NIDI) și o companie de consultanță numită Magenta pentru munca de teren, și cu sprijinul financiar al MSMPS, Fondului de Parteneriat pentru Dezvoltare India-ONU și UNFPA. BNS a angajat Magenta și a furnizat eșantionul, în timp ce UNFPA a realizat cartarea/listarea. Studiul a fost lansat pe teren în ianuarie 2020 și a fost finalizat în august-octombrie 2020.

GGS va furniza date statistice dezagregate privind principalele procese demografice din țară, inclusiv răspunsul la COVID-19 și consecințele pe termen scurt ale pandemiei asupra societății moldovenești. Pe baza rezultatelor GGS, vor fi elaborate scenarii politice bazate pe drepturi în abordarea problemelor demografice, care să acopere prevenirea infertilității, intenția de a avea copii, numărul copiilor doriți, îmbătrânirea populației și speranța de viață, dar și migrația. Unele dintre întrebările privind migrația din chestionarul GGS acoperă intenția de a migra, țara natală și locul în care locuiesc oamenii. Mărimea eșantionului permite dezagregarea pe variabile precum regiuni, dizabilități, venituri și sex.

g. Alte operațiuni

⁷ Estimările privind migrația internațională pentru Republica Moldova 2014-17. Metodologie și analiză preliminară, BNS-UNFPA

⁸ Studiul „Generații și Gen” este un studiu global, care a fost deja realizat în 24 de țări.

În ultimii douăzeci de ani, alte proiecte legate de migrație, în special un șir de sondaje și studii-model, au fost implementate de către centrele de cercetare, ONG-uri și organizații internaționale în Moldova și în străinătate, de regulă cu finanțarea entităților internaționale. O cercetare calitativă importantă privind **nevoile specifice ale copiilor și vârstnicilor lăsați în urmă de emigranții muncitori la nivelul comunității locale** a fost întreprinsă în 2010/2011 în cadrul proiectelor implementate de OIM (finanțat de UE) și Universitatea de Stat din Moldova (finanțat de Agenția Cehă pentru Dezvoltare) și cu sprijinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei de atunci și UNFPA.⁹ Acest șir a inclus, de asemenea, un **studiu asupra copiilor și vârstnicilor lăsați în urmă în Moldova și Georgia**, implementat în 2011-2013 de UNU-MERIT¹⁰ pentru a evalua impactul migrației pe scară largă asupra unora dintre cele mai vulnerabile grupuri lăsate în urmă de migrații și efectele economice, psihologice, sociale și instituționale asupra acestor categorii de populație.

Unul dintre studiile de mai sus a permis o **activitate amplă de identificare și cartografiere a migranților din comunitățile lor locale**. Bazele de date/registrele create la nivel local și actualizarea continuă a acestora ar putea servi drept instrument pentru stabilirea unei comunicări neîntrerupte cu membrii comunității din străinătate și ar putea conține informații despre profilurile migranților, inclusiv migrații circulare, de asemenea pentru suplimentarea unei baze de date naționale privind cartografierea diasporei, care urmează să fie elaborată de către Biroul Relații cu Diaspora și OIM și utilizată în Programul local de returnare voluntară. Mai mult, seria de sondaje și studii include **patru activități de cartografiere a diasporei moldovenesti**, în Federația Rusă (rezultate emise în 2013), în Italia, Portugalia, Franța și Regatul Unit (2013), în Germania, Regatul Unit, Israel, Italia, Portugalia și Federația Rusă (2017) și în Polonia, Germania, Regatul Unit, Franța, Israel și Spania, precum și Moldova (2020)¹¹. Cele patru studii au fost întreprinse de OIM cu colaborarea și finanțarea altor entități și implicarea consultanților internaționali și/sau naționali.

⁹ *Specific Needs of Children and Elderly Left Behind as a Consequence of Migration* („Necesitățile specifice ale copiilor și vârstnicilor lăsați în urmă ca o consecință a migrației”), pregătit de Cheianu-Andrei, Diana, Rodica Gramma, Stela Milicenco, Valentina Pritcan, Virginia Rusnac și Dorin Vaculovschi, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii din Moldova, Chișinău, 2011, disponibil la <https://sociopolis.md/uploads/0/images/large/110-necesar-cop-virst-en.pdf>.

¹⁰ *The impact of migration on children left behind in Moldova* („Impactul migrației asupra copiilor lăsați în urmă în Moldova”), pregătit de Jennifer Waidler, Michaela Vanore, Melissa Siegel și Franziska Gassmann, Universitatea Națiunilor Unite, Institutul de Cercetare Economică și Socială pentru Inovație și Tehnologie de la Maastricht (UNU-MERIT), Documentul de lucru UNU-MERIT Seria #2013-043, disponibil la <https://migration.unu.edu/publications/working-papers/the-impact-of-migration-on-children-left-behind-in-moldova.html>. Alte rezultate din acest studiu sunt disponibile la <https://migration.unu.edu/search/moldova>.

¹¹ Primele trei studii ale OIM identificate de Cartografiere a Diasporei Moldovei Seria I-III sunt disponibile la <https://moldova.iom.int/publications>. Rezultatele celui de-al patrulea studiu au fost integrate în publicația *Profile and Current Challenges of Moldovan Migrant Workers. Main Findings* („Profilul și provocările actuale ale lucrătorilor migrații moldoveni. Principalele constatări”), OIM, 2020, care a combinat rezultatele studiului sociologic *Labour migration of the citizens of the Republic of Moldova* („Migrația forței de muncă a cetățenilor din Republica Moldova”) și a studiului *IOM's rapid assessment of the impact of Covid-19 on welfare of Moldovan migrants: addressing vulnerabilities, expectations and strategies to overcome the crises* („Evaluarea rapidă de către OIM a impactului Covid-19 asupra bunăstării migraților moldoveni: abordarea vulnerabilităților, așteptărilor și strategiilor pentru depășirea crizelor”).

4.2 Surse de date administrative

Sistemele administrative mai relevante pentru migrația internațională și fenomenele conexe pot fi rezumate după cum urmează:

- a. **Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră (SIIPF)** este un sistem administrativ care colectează, procesează, stochează, actualizează și analizează date despre trecerile frontierei de către persoane și despre mijloacele lor de transport. Acesta cuprinde, de asemenea, supravegherea evenimentelor de la frontiera verde (segmente de frontieră în afara punctelor de trecere a frontierei) și punerea la dispoziție a informațiilor colectate pentru autoritățile publice competente și alte entități. Schimbul implică în principal date agregate în tabele și înregistrări individuale, cu un șir de variabile pentru BNS prin schimbul de fișiere. SIIPF este un sistem integrat eficient de gestionare a frontierelor de stat. Acest lucru asigură și consolidează cooperarea dintre sistemele naționale și cele internaționale în fiecare caz concret. Datele SIIPF includ numele, prenumele, data nașterii, numărul pașaportului, cetățenia și **numărul personal de identificare al călătorilor internaționali**. O provocare pentru calitatea datelor SIIPF este legată de lipsa datelor de trecere a frontierei la intrări și ieșiri prin segmentul transnistrean destul de mare (453,4 km) al frontierei moldo-ucrainene. Problema se datorează lipsei autorităților moldovenești la punctele de control al frontierei la frontiera moldo-ucraineană externă și a lipsei controlului comun la punctele de trecere a frontierei moldo-ucrainene. De remarcat însă, că întru executarea condiționalităților fazei II a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova, MAI, prin intermediul BMA a stabilit un mecanism de evidență a străinilor care intră -pleacă în/din Republica Moldova prin regiunea transnistreană. Deși înregistrarea este benevolă, 6 oficii ale BMA deschise în acest scop au permis în timp de 5 ani să mărească numărul evidențelor de la 5-6 mii la peste 70 mii înregistrări pe an. Activitatea respectivă nu trebuie confundată cu activitatea poliției de frontieră. Regiunea transnistreană este recunoscută/considerată de Republica Moldova și de comunitatea internațională parte componentă a țării, astfel, punctele de evidență amplasate pe linia delimitării administrative cu regiunea transnistreană nu sunt în drept să efectueze activități de control, acordarea dreptului de acces sau refuz de intrare în teritoriu. Totodată, datele obținute nu reflectă pe deplin realitatea, deoarece autoritățile țării nu dispun de informație și mecanisme de obținere a informației privind stocul de străini în regiunea transnistreană, care nu circulă în alte raioane ale Republicii Moldova. În prezent, la nivel național se iau măsuri privind punerea în aplicare a **Sistemului de Informații Preliminare despre Pasageri (APIS)**.
- b. Biroul Migrație și Azil (BMA) colectează date despre străinii permanenți și temporari în scopuri de muncă și alte scopuri, recunoașterea statutului de refugiat, protecție internațională și alte scopuri, coordonarea activităților de integrare pentru străini, prevenirea și combaterea migrației ilegale, returnarea și readmisia cetățenilor. BMA are **mai multe baze de date separate cu date pentru diferite proceduri** (de exemplu, vize, permise de ședere, cereri de azil, din 2018¹²). Aceste baze de date nu sunt centralizate într-o bază de date unică în mod individual. Fiecare străin este introdus în bazele de date cu un număr de identificare eliberat la momentul solicitării vizei, **la frontieră de către**

¹² BMA deține și un sistem cu invitații pentru obținerea vizei de intrare în scop de muncă.

IGPF sau prin accesarea procedurilor BMA. Unii străini au mai multe numere de identificare, ceea ce poate crea probleme în exploatarea și conectarea datelor. În prezent se lucrează asupra mecanismelor pentru a soluționa această problemă. O mai mare cooperare între BMA, IGPF și ASP ar permite curățarea bazelor de date și asigurarea unicității numerelor de identificare, chiar și în cazul reînnoirii pașapoartelor. Este importantă dezvoltarea sistemelor informaționale pentru utilizarea mai eficientă a datelor administrative de care dispun autoritățile. **Există unele protocoale de acces reciproc la nivel individual între BMA și IGPF, dar interconectivitatea în prezent este deocamdată limitată.** Pentru eliberarea vizelor, există o legătură între bazele de date ale BMA și cele ale serviciilor relevante ale MAI și MAEIE. BMA colectează și generează statistici dezagregate privind solicitanții de azil, refugiații recunoscuți, beneficiarii protecției umanitare, solicitanții statutului de apatrid și persoanele apatride recunoscute. Urmare a aderării Moldovei la Convenția 1954 privind statutul apatrizilor și Convenția 1961 privind reducerea apatridiei, BMA prelucrează numai datele despre apatrizi recunoscuți printr-o procedură de determinare a apatridiei (începând cu 10 februarie 2012). Numărul total de apatrizi, inclusiv cei documentați înainte de 2012, este disponibil numai în Registrul de stat al populației administrat de ASP.

Conform celor de mai sus, bazele de date ale BMA furnizează date despre următoarele subiecte:

- Imigranți permanenți și temporari și vizitatori(cu drept de aflare pentru un termen mai mare de 90 de zile cumulativ într-un an) în funcție de sex, cetățenie și scopul sosirii (inclusiv muncă, afaceri, muncă sezonieră, muncă transfrontalieră, alte categorii de muncă stipulate prin acorduri bilaterale, reîntregirea familiei, studiu și altele. Datele privind permise de ședere eliberate pentru prima dată și reînnoite sunt, de asemenea, furnizate la BNS trimestrial; Am putea oferi mai multe date
- Solicitanții de azil, refugiații și alți beneficiari ai protecției umanitare în funcție de țara de origine, sex și grup de vârstă;
- Migranții ilegali și străinii supuși măsurilor de aplicare a legilor privind imigrația (de exemplu, străinii expulzați, străinii cu drept de ședere revocat sau refuzat, străinii declarați nedoriti și străinii luați în custodie publică) și străinii cărora li s-a dispus măsura de returnare a teritoriul Moldovei în funcție variabile selectate;
- Moldovenii readmiși și repatriați în funcție de țara de origine, sex și alte variabile.

c. Agenția Servicii Publice (ASP) este posesorul și deținătorul **Registrului de stat al populației (RSP)**, evidența locuitorilor Republicii Moldova și a cetățenilor săi cu domiciliul în străinătate reprezintă un sistem unic de înregistrare și actualizare a datelor în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al populației” sau, după caz, în fișierul manual de evidență a persoanelor. Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației” reprezintă o resursă informațională în care se conțin date despre cetățenii Republicii Moldova (atât a celor care locuiesc în Republica Moldova, cât și a celor cărora li s-a autorizat emigrarea), a străinilor cu drept de ședere pe teritoriul republicii și a persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid sau de refugiat, sau li s-a acordat de către autoritățile Republicii Moldova una din formele de protecție prevăzute de cadrul normativ. RSP prezintă următoarele date:

- înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă înregistrate (naștere, deces, căsătorie, divorț, schimbarea numelui și/sau prenumelui, adopție, recunoașterea/stabilirea paternității);
- actele de stare civilă reconstituite;
- actele de stare civilă transcrise;

- actele de stare civilă modificate/anulate;
- documentele de stare civilă eliberate;
- actele de identitate din Sistemul național de pașapoarte eliberate;
- persoanele înregistrate la domiciliu și/sau reședința temporară, precum și radiate din evidență;
- persoanele care au dobândit sau au pierdut cetățenia Republicii Moldova;
- autorizarea emigrării cetățenilor Republicii Moldova;
- repatrierea cetățenilor Republicii Moldova;
- înregistrarea persoanelor fără eliberarea actelor de identitate din Sistemul național de pașapoarte.

În Moldova, principiul identificării de stat a obiectelor înregistrării prevede că fiecărei persoane fizice din teritoriul Republicii Moldova, fiind obiect al identificării, **i se atribuie un indice – numărul de identificare de stat al persoanei fizice, specificat conform uzanțelor internaționale ca abreviere a sintagmei în limba engleză "Identification Number of Person" – IDNP**. Pentru sporirea gradului de siguranță al identificării, obiectele sînt caracterizate suplimentar de către masivul datelor personale. Conținutul și structura datelor personale pot să se modifice în corespundere cu legislația Republicii Moldova, însă **IDNP va rămîne neschimbat. Numărul de identificare de stat și un anumit volum de date ale persoanei fizice se păstrează permanent.**

Numărul emigranților internaționali este puternic subestimat, deoarece majoritatea dintre ei nu s-au radiat din RSP, vrînd să își păstreze legătura cu Moldova. Informațiile personale sunt disponibile în funcție de diferite variabile, inclusiv caracteristicile personale, datele personale ale rudelor, **documentele de identificare** și motivul migrației. Site-ul ASP difuzează lunar mai multe tabele statistice referitoare la populația care locuiește în Moldova după statutul de reședință, grup de vîrstă, sex și țara de cetățenie.

- d. Diferitele servicii ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS) efectuează înregistrarea datelor relevante pentru migrație, precum și elaborarea și analiza statisticilor.
- Printre cele mai importante sisteme, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) gestionează o bază de date numită **Sistemul Informațional Automatizat „Evidența migrației forței de muncă”**, cu date despre moldovenii angajați în străinătate în cadrul acordurilor bilaterale și migranții din Moldova care beneficiază de servicii publice. ANOFM gestionează, de asemenea, baza de date a **Sistemului Informațional „Piața forței de muncă”**, care cuprinde cetățenii care se întorc din străinătate în cadrul programelor naționale. O nouă versiune a acestei baze de date este în curs de creare. Aceste două baze de date depind de migranții implicați care se înregistrează la ANOFM.
 - Aceste două baze de date permit elaborarea de statistici privind lucrătorii moldoveni care pleacă în străinătate, dezagregate în funcție de țara de destinație, sex, grup de vîrstă, nivel de educație, mediu de trai, intermediar (adică agenție privată, acorduri bilaterale sau altele), sectorul ocupării forței de muncă. De asemenea, include date despre lucrătorii moldoveni care se întorc din străinătate, dezagregate în funcție de țara de destinație, grup de vîrstă, sex, nivel de educație, mediu de trai, evidența angajării, categorii de probleme detectate, profesiile necesare și alte variabile. Aceste date sunt utilizate pentru a analiza și monitoriza politicile de

migrație și pentru a produce informații și rapoarte – periodic, anual și la necesitate/solicitare – pentru a fi furnizate altor instituții.

- Până în 2018, ANOFM era responsabilă de acordarea și extinderea dreptului la angajare a străinilor și astfel gestiona permisele de muncă. În prezent, Agenția deține sisteme pentru unii străini din Moldova care caută un loc de muncă, obțin un loc de muncă, primesc cazare în instituții sociale subordonate și se încadrează în sistemul de protecție socială. Datele sunt disponibile în funcție de țara de origine a imigranților implicați și de mai multe variabile socio-demografice.
- Observatorul Pieței Muncii (OPM) generează și analizează date statistice relevante pentru migrație.

e. Sistemul Informațional de Management în Educație al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC) vizează următoarele două categorii de studenți, deși parțial:

- Studenții moldoveni care pleacă în străinătate, doar pentru unele cazuri, cum ar fi schimburi academice și deoarece guvernul adoptă o limită de studenți internaționali care pot studia în universitățile locale, și
- Studenții străini care studiază în Moldova în cadrul schimburilor bilaterale.

f. Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) contribuie la schimbul de informații despre migrație și aspecte conexe, în principal prin două mijloace:

- Datele despre moldovenii din străinătate care sunt colectate prin misiunile diplomatice și oficiile consulare, dar fără distincția perioadei de ședere. Aceasta reprezintă baza statisticilor pe țări de destinație, publicate, de exemplu, în PME; și
- Datele privind vizele pe care MAEIE le-a acordat străinilor prin Sistemul Informațional de Gestionare a Vizelor (SIGV), elaborat împreună cu BMA. SIGV este o bază de date electronică care este utilă pentru a identifica și a număra persoanele care au depășit termenul de ședere conform vizei și cele care ar putea depăși termenul de ședere conform vizei. MAEIE produce unele statistici privind eliberarea vizelor și PME este un exemplu.

g. Biroul Relații cu Diaspora (BRD) deține, de asemenea, o bază de date și alte surse despre moldovenii din străinătate. Aceste surse sunt actualizate cu informații de la diferiți actori: direct de emigranți prin intermediul site-ului BRD, ANOFM privind lucrătorii moldoveni angajați în străinătate în baza acordurilor bilaterale sau prin agenții private și moldovenii care se întorc din străinătate, consulatele MAEIE, diferitele asociații ale moldovenilor din străinătate și activitățile Biroului. Pentru viitor, BRD intenționează să acorde atenție numărului sau estimărilor moldovenilor care locuiesc în străinătate, obținute din activitățile statistice, cum ar fi recensămintele populației.

h. Printre alți actori naționali, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) și 898 unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi (orașe, sectoare și comune) au nevoie de date bazate pe dovezi pentru integrarea migrației în procesele de dezvoltare și planificare locală, elaborarea documentelor de politică locală și luarea deciziilor, eventual cu implicarea diasporei, precum și a străinilor cu permis de ședere permanentă, membrilor familiilor mixte ș.a. Prin urmare, pe lângă posibilitatea de utilizare a datelor existente, CALM întreprinde colectări de date online despre emigranții moldoveni care au părăsit unitățile locale prin chestionarele de autocompilare de pe site-

ul CALM sau prin aderarea la paginile de Facebook ale asociațiilor administrației locale. CALM își completează baza de date cu integrarea offline a datelor de la instituții din aproximativ 200 de unități locale. Exercițiile de colectare a datelor la nivel local, cum ar fi cele ale CALM, se confruntă cu dificultăți în acoperirea tuturor cazurilor, din cauza reticenței respondenților. Proporția emigranților înregistrați este adesea în jur de doar 20%.

- i. Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) colectează, de asemenea, date marginale legate de migrație, în primul rând de prestațiile sociale ale emigranților moldoveni în temeiul acordurilor de securitate socială cu țări străine respective și cu privire la sumele prestațiilor sociale transferate pe teritoriul celorlalte state contractante (adică pensiile plătite din Moldova moldovenilor din străinătate). Aceste statistici sunt prezentate în mod regulat către BMA, în conformitate cu Planul de acțiune privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020), precum și către multe alte agenții ministeriale.
- j. În ceea ce privește traficul de ființe umane, datele sunt colectate și puse la dispoziție de diferite instituții/entități naționale, prin următoarele modalități:
 - În primul rând, Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane (CCTP) și Procuratura Generală colectează informații cu privire la infracțiunile descoperite, persoanele care au comis infracțiuni, depunerea acuzațiilor și trimiterea cauzelor penale către instanță și pașii succesivi. Înșuși CCTP înregistrează informații cu privire la subiectele de mai sus în temeiul unui ordin ministerial și apoi le actualizează în mod regulat într-o bază de date centrală a ministerului (baza de date cu informații despre sistem). Operatorul responsabil de actualizarea bazei de date înregistrează în continuare toate informațiile succesive legate de un caz, cum ar fi deciziile inițiale/finale ale instanței;
 - IGPF, de asemenea, colectează date despre apariția cazurilor de trafic de ființe umane în cadrul operațiunilor împotriva migrației ilegale;
 - MSMPS colectează date despre caracteristicile personale, tipul și modalitatea de exploatare și asistența, serviciile și protecția victimelor traficului;
 - BMA colectează date marginale despre asistența oferită migranților traficați;
 - În cele din urmă, MECC colectează date cu privire la prevenirea traficului, având în vedere misiunea școlilor, colegiilor și universităților;
 - Așa cum era anticipat într-o secțiune anterioară, Direcția coordonare în domeniul drepturilor omului și dialog social (DCDODS) a Cancelariei de Stat în funcția de secretariat al Comitetului Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane (CNCTFU) centralizează toate datele referitoare la traficul de ființe umane (a se vedea mai jos). Majoritatea datelor colectate sunt date agregate, cu excepția unor cazuri cu date individuale în scopul rapoartelor internaționale. CNCTFU primește un anumit sprijin din partea organizațiilor, cum ar fi OIM, pentru evaluarea datelor. Anterior, acest comitet a inițiat elaborarea unui program electronic de colectare a datelor statistice pentru a facilita colectarea și analiza datelor. Însă acesta nu a fost finalizat din cauza lipsei de resurse financiare. Prin urmare, elaborarea și raportarea datelor se realizează în continuare prin multe etape, făcute manual.
- k. Banca Națională a Moldovei (BNM) compilează date despre remitențele personale din cadrul Balanței de Plăți (BdP). Conceptul de remitențe este mai mare decât fluxurile financiare generate de migrație, dar se presupune că procesele legate de migrație au un impact mare asupra acestuia.

BNM colectează multe date despre tranzacțiile internaționale pentru compilarea BdP. Pe baza Sistemului Internațional de Raportare a Tranzacțiilor (ITRS), datele privind transferurile de bani din străinătate în favoarea persoanelor fizice sunt publicate lunar. Remitențele personale sunt un element suplimentar al BdP. Datele sunt publicate trimestrial în comentariile analitice la BdP.

- I. Toate ministerele și autoritățile centrale relevante responsabile de urmărirea și colectarea datelor despre migrație sunt implicate în dezvoltarea și revizuirea datelor incluse în Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIAMA) administrat de BMA. Cu ajutorul GLT, BMA actualizează PME luând în considerare o listă de indicatori pe baza datelor statistice și administrative oficiale. Acest raport anual propune o analiză detaliată a fenomenului și procesului migrațional în Moldova.

În cele din urmă, sursele administrative sunt utilizate de BNS cu practici introduse recent, după cum este indicat în paragrafele următoare.

- m. Până în 2018, BNS a produs și a difuzat statistici privind migrația bazate pe surse administrative, folosind doar datele furnizate de autoritățile responsabile de înregistrarea oficială a imigranților și emigranților, adică ASP (de exemplu, pentru cetățenii moldoveni care solicită „emigrare autorizată”, reședința pe termen lung în străinătate), BMA (de exemplu, pentru cetățenii străini, apatrizii și solicitanții de azil) și IGPF (pentru sosirile străinilor și plecările cetățenilor). Aceste date sunt sub formă de tabele agregate cu date despre fluxurile de imigranți (numai pentru străini), repatriați (adică cetățenii moldoveni și alte persoane cu conexiune sau reședință anterioară în Moldova) și emigranți (numai pentru moldoveni) în funcție de unele combinații de variabile precum vârsta, sex, stare civilă, nivel de educație, țară de cetățenie, țara de origine/destinație sau scopul sosirii/plecării. Aceste statistici se bazează pe definițiile vechi adoptate de BNS în conformitate cu sursele de date indicate mai sus¹³.
- n. În 2018, BNS a obținut date individuale anonimizate de la IGPF privind trecerea frontierelor de stat de către persoane fizice, atât a celor care au ieșit din și au intrat în țară în 2013-2017, cât și ulterior, în perioada 2018-2019. Înregistrările de date individuale ale IGPF includ informații despre numărul de identificare, data nașterii, sexul, data mișcării (intrare/ieșire) și cetățenia. Pe baza datelor disponibile și cu sprijinul tehnic și financiar al UNFPA Moldova și al Cooperării Elvețiene, BNS a început să estimeze statisticile anuale ale fluxurilor de imigranți și emigranți în funcție de sex și vârstă, adaptându-se la definițiile/cerințele internaționale¹⁴. Conform acestor definiții, statutul de

¹³ În asemenea cazuri se aplică următoarele definiții:

- Migrație – permutare teritorială a persoanelor, însoțită de schimbarea locului de trai.
- Imigrant – cetățean străin sau apatrid care a obținut dreptul de a se stabili cu traiul permanent sau temporar în Republica Moldova.
- Emigrant – cetățean moldovean care pleacă peste hotare pentru a se stabili cu traiul permanent sau temporar pe teritoriul altui stat.
- Repatriat – cetățean moldovean și/sau persoana care s-a născut în Moldova și urmașii acestora, precum și persoana care anterior a locuit permanent în țară cel puțin 10 ani și are dreptul de a se stabili cu traiul permanent în Republica Moldova în condițiile legii.

¹⁴ În recomandările ONU, reședința obișnuită este definită ca locul în care persoana a locuit (sau își petrece de obicei perioada de odihnă zilnică) în principal în ultimele 12 luni, indiferent de absențele temporare (pentru recreere, vacanță, vizite la rude și prieteni, afaceri, tratament medical, pelerinaje religioase, etc.). Pentru termenul „în principal” în contextul

imigrant/emigrant pentru anul de referință (1 ianuarie, anul X) poate fi determinat doar la un an de la sfârșitul anului de referință (de exemplu, numărul de imigranți și emigranți pentru 2019 poate fi estimat numai după sfârșitul anului 2020). În ciuda lipsei de informații cu privire la caracteristicile socio-economice ale migranților și locurile lor de origine/destinație, acest nou calcul al fluxurilor migraționale anuale din Moldova a fost considerat util și recunoscut ca inovație și pentru impactul pozitiv, inclusiv monitorizarea fenomenului migrației în contextul proceselor globale.

- o. Datele privind migrația internațională și, mai exact, fluxul net al migrației internaționale din exercițiul de mai sus, au fost ulterior utilizate pentru a estima statisticile anuale ale populației cu reședința obișnuită în funcție de sex și vârstă pentru anii 2014-2018. Procesul a fost implementat în continuare pentru a estima datele populației pentru 2019-2020. Necesitatea de a calcula populația utilizând noțiunea de reședință obișnuită în conformitate cu cerințele internaționale¹⁵ reiese din statutul Republicii Moldova de membru al Națiunilor Unite și din Acordul de Asociere dintre țară și Uniunea Europeană (art. 41-43) din 2014¹⁶. Datele despre populație dezagregate la nivel național și subnațional sunt esențiale pentru promovarea politicilor de dezvoltare incluzive și pentru a nu lăsa pe nimeni în urmă, conform prevederilor Agendei de Dezvoltare Durabilă. Calculul acestor serii de statistici ale populației a cuprins o revizuire a indicatorilor demografici pentru perioada 2014-2018.

4.3 Surse de date integrate

Există două inițiative care propun date integrate legate de migrația internațională colectate de la diferite instituții.

- a. **Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIAMA)** al BMA este un sistem conceput pentru centralizarea datelor privind migrația internațională de la diferite instituții publice¹⁷. Obiectivul SIAMA este să integreze resursele informaționale de la diferite autorități

Republicii Moldova a fost aplicat pragul de „cel puțin 9 luni cumulate în ultimele 12 luni” înainte de momentul de referință (1 ianuarie). Prin urmare, definițiile imigranților și emigranților adoptate de BNS sunt următoarele:

- **Imigrant:** o persoană care a intrat în Moldova și a locuit în țară cel puțin 9 luni cumulativ în următoarele 12 luni după ce a locuit în străinătate timp cel puțin 9 luni în 12 luni precedente.
- **Emigrant:** o persoană care a plecat din Moldova, a trăit în străinătate cel puțin 9 luni cumulativ în următoarele 12 luni după ce a locuit în țară timp de cel puțin 9 luni în 12 luni precedente.

¹⁵ Regulamentul (UE) nr. 1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind statisticile demografice europene, disponibil la <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1260&from=ET>

¹⁶ Acesta obligă sistemul statistic național „să respecte principiile fundamentale ale statisticii oficiale adoptate de ONU, ținând cont de acquis-ul UE în domeniul statisticilor, prin alinierea metodologiilor statistice la normele și standardele ONU și europene”.

¹⁷ Conform consultărilor anterioare, SIAMA ar trebui să includă informații disponibile din sisteme precum următoarele: un subsistem „Migrație și azil” al BMA, inclusiv baze de date privind imigrația, azilul, repatrierile, invitațiile și contravențiile; RSP (ASP și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor – MTIC); Registrul de stat al persoanelor juridice (MTIC în cooperare cu Ministerul Justiției); Sistemul Informațional Judiciar (Ministerul Justiției); Serviciul Stare Civilă (MTIC și Ministerul Justiției); Sistemul Informațional Medical Integrat (Ministerul Sănătății); Sistemul Informațional de Management în Educație (MECC); Sistemul Informațional al Pieței Muncii (ANOFM); Sistemul Informațional Integrat al

publice, să asigure monitorizarea fluxurilor și stocurilor migraționale, să pregătească și să elibereze rezultate analitice și statistice și să faciliteze luarea deciziilor de către autoritățile publice. Datele privind migrația și azilul pot fi utilizate de organizații ale societății civile, organizații internaționale și centre de cercetare. Integrarea datelor în SIIAMA este concepută prin transferul de date agregate și, în unele cazuri, prin conectarea directă a bazelor de date. Tabelele statistice elaborate de comun acord între instituțiile implicate sunt stocate într-un sistem informațional bazat pe schimbul reciproc de date într-un profil bilateral. Schimbul de date al componentelor SIIAMA se face parțial prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect prezentată mai jos.

- b. În 2020, BNS a inițiat dezvoltarea unui **Sistem Informațional Integrat pentru Populație și Migrație (SIIPM)**, care va furniza date statistice complexe și în timp util privind populația și migrația internă și internațională dezagregate pe mai multe dimensiuni și la nivel local și național. Scopul acestui sistem este de a valorifica conținutul registrelor naționale prin integrarea datelor pe diferite subiecte – populație, evenimente de stare civilă, caracteristici demografice și migrația și mobilitatea persoanelor, – existente în surse de date administrative evaluate ca fiind suficient de relevante și calitative pentru producerea de statistici oficiale. Pe termen mediu și lung, SIIPM va face posibilă tranziția ulterioară de la un recensământ tradițional al populației la un recensământ bazat pe metode combinate (recensământul populației și completarea parțială a registrelor) și apoi, sperăm, la un recensământ bazat în întregime pe surse administrative. Acesta ar fi un salt calitativ în dezvoltarea și modernizarea statisticilor naționale și ar reduce povara asupra respondenților, precum și costurile și timpul necesar pentru realizarea recensămintelor. SIIPM este în prezent la etapa de elaborare a conceptului sistemului informațional. În afară de entitățile naționale, această inițiativă este implementată în perioada 2020-2022 în principal prin colaborarea UNFPA și cu sprijinul financiar al Fondului de Parteneriat pentru Dezvoltare India-ONU. În cadrul programului MConnect, Agenția de Governare Electronică lucrează la dezvoltarea unui sistem informațional care să permită BNS să obțină în mod direct date individuale de la alte instituții. În acest proiect, care va fi finalizat în 2021, BNS va putea colecta date de la alte instituții pentru a estima populația care *de facto* trăiește în Moldova și fluxurile de migrație internațională.

5. Diseminarea și utilizarea datelor pentru elaborarea politicilor

Diseminarea principalelor statistici privind migrația de către instituțiile moldovenești are loc în felul următor:

- IGPF utilizează SIIPF pentru a genera informații statistice și rezultate la punctele de trecere a frontierei, care contribuie la realizarea evaluării eficienței activităților desfășurate de instituție și pentru furnizarea de date și rapoarte statistice către instituțiile partenere naționale și organizațiile internaționale pe baza acordurilor de colaborare.
- BMA publică statistici privind imigrarea, azilul, migrația ilegală și repatrierea în Moldova pentru realizarea politicilor întemeiate pe bazele sale de date separate și a SIIAMA. Din 2013, BMA a dezvoltat și actualizat PME, care oferă atât date statistice privind migrația, puse la dispoziție de

Serviciului Grăniceri (SIISG); Sistemul Informațional Integrat al MAEIE (Registrul consular MAEIE); și Sistemul Informațional Integrat Vamal ASYCUDA (Serviciul Vamal al Ministerului Finanțelor).

toate entitățile naționale, cât și o analiză detaliată a tendințelor migraționale, impactul migrației, cadrul de gestionare a migrației, principalele constatări, implicațiile politice și recomandările. Unele statistici BMA sunt disponibile la <http://bma.gov.md/en/documente/statistici>. Ultimul PME (pentru 2010-2015) este disponibil pe site-ul OIM (https://publications.iom.int/system/files/pdf/emp_moldova_2010_2015.pdf). În prezent PME este pregătit la fiecare trei ani, în timp ce Compendiumul Statistic al PME se publică anual (ultimul Compendiu Statistic 2017-2019, publicat în 2020, este disponibil în limba română la link-ul http://bma.gov.md/sites/default/files/sites/default/files/atasamente/comunicate/cs_al_pme_2017-2019_ed_2020.pdf).

- Pe de altă parte, ASP publică statistici recente privind persoanele care locuiesc în Moldova, cu diferite variabile, și cetățenii care pleacă în străinătate pentru reședința permanentă, în funcție de țara de destinație, disponibile din înregistrările continue în Registrul de Stat al Populației prin intermediul site-ului său (<http://asp.gov.md/en/node/1700>).
- După cum se arată într-o secțiune anterioară, ANOFM al MSMPS elaborează statistici și rapoarte cu privire la lucrătorii moldoveni angajați în străinătate în baza acordurilor bilaterale sau prin agenții private, lucrătorii moldoveni care se întorc din străinătate și lucrătorii străini sau străinii care caută un loc de muncă în Moldova. Aceste rezultate sunt furnizate în cadrul MSMPS și instituțiilor și entităților precum BRD și proiecte privind migrația și dezvoltarea locală. În plus, unele dintre aceste produse sunt publicate periodic în diferite buletine informative și anual în Raportul de activitate al ANOFM, disponibile (numai în limba română) pe pagina oficială a ANOFM (www.anofm.md/en/documents/60). În ciuda limitărilor conținutului propriei baze de date, prin intermediul programului „Diaspora acasă reușește” și a surselor externe BRD încearcă să implice diaspora în dezvoltarea națională a Moldovei.
- BNS publică tabelele anuale privind unele categorii de cetățeni și străini, fluxurile de migrație internațională și stocurile de populație în funcție de caracteristicile disponibile calculate pe baza sistemelor statistice și administrative și posibil după elaborări specifice în Anuarul statistic, prin produse specifice și pe site-ul BNS (<https://statistica.gov.md/category.php?l=en&idc=103&>). În ceea ce privește Recensământul populației și locuințelor din 2014, BNS a creat o aplicație Internet specifică care permite crearea de tabele personalizate pe populație, gospodării și locuințe și oferă reprezentarea pe hartă a datelor până la nivelul raional (<https://statistica.gov.md/pageview.php?l=en&idc=479>). BNS participă la colectarea datelor cu privire la migrație de către organizații internaționale precum UNSD, UNECE, EUROSTAT și Comitetul Interstatal de Statistică al Comunității Statelor Independente (CSI-STAT), oferind uneori un număr parțial de tabele, în funcție de disponibilitatea statisticilor naționale. Mai mult, BNS furnizează date agregate centrelor de cercetare științifică.
- CCTP este principala instituție de diseminare în domeniul TFU și în domeniile conexe, cu elaborarea mai multor documente regulate și ocazionale privind activitățile de combatere a criminalității transfrontaliere, TFU și migrație ilegală. Aceste documente și datele celorlalte instituții naționale raportate mai sus sunt utilizate în principal de CNCTFU. De fapt, secretariatul permanent al CNCTFU elaborează note informative și rapoarte semestriale și anuale cu privire la implementarea politicii de prevenire și combatere a TFU, identificarea victimelor traficului și trimiterea lor la instanțe relevante, măsurile luate pentru a sprijini, proteja, reintegră și repatria victimele, procedura penală și programarea activităților viitoare. Mai mult, aceste rapoarte sunt luate în considerare pentru actualizarea strategiei naționale în acest domeniu. În plus, CNCTFU furnizează rapoarte și date

specifice Grupului de Experti al Consiliului Europei privind Acțiunile împotriva Traficului de Ființe Umane (GRETA), UNDOC, Departamentului de Stat al SUA și altor entități internaționale pentru activitățile lor de evaluare și raportare. La cerere, uneori datele sunt oferite organizațiilor internaționale în formă de înregistrări individuale, anonimizate. Printre altele, un raport de evaluare din rundă a treia publicat de GRETA în decembrie 2020 s-a axat pe accesul la justiție și măsurile corective eficiente pentru victimele TFU. Majoritatea rapoartelor naționale și internaționale menționate mai sus sunt disponibile pe site-ul CNCTFU, <http://www.antitrafic.gov.md/?l=en>. În final, unele informații despre TFU și infracțiunile conexe sunt diseminate de către mass-media și ONG-uri.

- Multe documente și date privind traficul de ființe umane furnizate de diferite instituții naționale, precum și alte date privind aplicarea legilor privind imigrația, puse la dispoziție de alte servicii, sunt utilizate de Grupul Mixt pentru Analiza Riscurilor (GMAR) în configurația sa la nivel național și regional. GMAR elaborează produse analitice și rapoarte trimestriale, semestriale și anuale care cuprind evaluarea combaterii criminalității transfrontaliere, a traficului și a migrației ilegale în Moldova.
- CNAS împărtășește date privind migrația în domeniul securității sociale prin rapoarte trimestriale, semestriale și anuale și comunicate de presă. Documentele publice sunt diseminate prin intermediul paginii web oficiale a CNAS.
- În cadrul inițiativei de guvernare electronică, cercetătorii pot accesa date publice sub formă de cifre agregate.

Statisticile cu privire la migrație produse în mod regulat sau ocazional de diferitele instituții naționale sunt utilizate pentru luarea deciziilor de stabilire a obiectivelor strategice, elaborarea și monitorizarea politicilor migraționale și revizuirea cadrelor normative relevante pentru sector. Printre cazurile raportate în cadrul consultărilor pentru pregătirea acestui raport, IGPF s-a referit în principal la furnizarea de date *ad hoc* (la cerere) pentru definirea situației diferitelor tipuri de riscuri și infracțiuni legate de migrație, care sunt utile pentru influențarea procesului decizional și permit concentrarea eforturilor în zone sau direcții vulnerabile. MSMPs s-a referit în principal la utilizarea datelor lor pentru stabilirea/revizuirea tratatelor și mecanismelor care reglementează migrația forței de muncă și pentru aplicarea măsurilor de urgență, de exemplu în contextul COVID-19. Mai mult, BNS a raportat despre utilizarea propriilor statistici pentru dezvoltarea politicilor migraționale, și preconizează că noile estimări anuale privind migrația internațională, bazate și pe utilizarea înregistrărilor de date individuale de la trecerea frontierei, pot oferi factorilor de decizie elemente mai bune pentru stabilirea politicilor migraționale și creșterea impactului socio-economic pozitiv al migrației pe termen scurt/mediu. BMA utilizează datele și analizele/estimările proprii, ale altor autorități publice, precum și datele diferitor studii în domeniu pentru revizuirea/modificarea și dezvoltarea actelor normative și stabilirea procedurilor de reglementare a proceselor migraționale.

6. Pactul Global privind Migrația și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

Pactul Global pentru o Migrație Sigură, Ordonată și Regulată (PGM)

În iunie 2020, Guvernul Republicii Moldova a confirmat interesul pentru pregătirea și realizarea primului raport național voluntar privind implementarea PGM pentru perioada ianuarie 2019 - iunie 2020. Direcția politici în domeniul migrației și azilului și BMA ale MAI în comul cu instituțiile abilitate, cu sprijinul OIM Moldova, au elaborat Raportul PGM care conține nu doar informația privind implementarea politicilor în domeniul migrației de către instituțiile naționale implicate dar care a inclus propriile obiective pentru a atinge obiectivele PGM legate de mandatul lor.

În mod specific, BMA a menționat posibilitatea implemetării a 10 obiective și au trimis date cu privire la:

- Colectarea și utilizarea datelor exacte și dezagregate pentru politici bazate pe dovezi;
- Îmbunătățirea disponibilității și flexibilității căilor pentru o migrație reglementată;
- Facilitarea angajării corecte și etice în câmpul muncii precum și asigurarea condițiilor sigure pentru o muncă decentă;
- Aplicarea detenției în contextul migrației doar ca o măsură de ultimă instanță și avansarea metodelor alternative;
- Îmbunătățirea protecției asistenței și cooperării consulare pe durata întregului ciclu migrațional (parțial);
- Oferirea accesului la serviciile de bază pentru migranți;
- Abilitarea migranților și societăților să realizeze incluziunea deplină și coeziunea socială (parțială);
- Eliminarea tuturor formelor de discriminare și promovarea discursului public pe bază de dovezi pentru a modela percepțiile față de migrație;
- Cooperarea în facilitarea reînțoarcerii și a readmiterii sigure și demne precum și reintegrarea durabilă (cu excepție reintegrarea acestora);
- Consolidarea cooperării internaționale și a parteneriatelor globale pentru o migrație sigură, ordonată și reglementată.

Dintre instituțiile naționale, IGPF oferă date pentru cinci dintre cele 23 de obiective ale PGM:

- 1. Colectarea și utilizarea datelor exacte și dezagregate pentru politici bazate pe dovezi;
- 9. Consolidarea răspunsului transnațional pentru combaterea traficului ilegal de migranți;
- 10. Prevenirea, combaterea și eradicarea traficului de ființe umane în contextul migrației internaționale;
- 11. Gestionarea frontierelor într-un mod integrat, sigur și coordonat;
- 23. Consolidarea cooperării internaționale și a parteneriatelor globale pentru migrație sigură, ordonată și regulată.

Alte instituții moldovenești care furnizează date MAI și OIM Moldova sunt MSMPS, MECC, BNS, și ASP. MSMPS și MECC au trimis date pentru a raporta cu privire la obiectivele 3 și 5: furnizarea de informații corecte și în timp util la toate etapele migrației și îmbunătățirea disponibilității și flexibilității căilor pentru migrația regulată. BNS, și ASP sunt implicați în realizarea obiectivului 1: concentrarea asupra colectării datelor cu privire la migrație. Activitatea instituțiilor în parte pentru îndeplinirea majorității obiectivelor CGM se desfășoară cu sprijinul OIM sau al altor organizații internaționale.

Raportul voluntar privind implementarea PGM a fost discutat și validat în cadrul ședinței Comisiei de coordonare a activităților în domeniul migrației și azilului

Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD)

Moldova, cu sprijinul PNUD, a adoptat o agendă de politică națională aliniată la ODD care include două treimi din obiectivele ODD stabilite la nivel internațional. Această agendă desemnează, printre altele, instituții cheie și parteneri pentru implementarea fiecărui ODD. Conform acestei agende, Cancelaria de Stat de sub prim-ministru, cu sprijinul PNUD, este responsabilă de asigurarea coordonării strategice și a cooperării între instituții pentru raportarea cu privire la ODD. BNS a fost desemnat să conducă, să colecteze și să clarifice date de la alte instituții pentru indicatorii ODD.

Trei dintre actorii intervievați (BNS, MSMPS, MAI) au raportat că au fost implicați în implementarea acestei agende și a ODD, dar nu era clar ce tip de date ei raportează, cui și cât de des o fac. Majoritatea instituțiilor au răspuns că împărtășesc frecvent date cu instituțiile internaționale, iar unele dintre aceste date ar putea fi utilizate pentru raportarea ODD. Majoritatea instituțiilor au mai declarat că nu sunt sigure dacă au participat la datele legate de ODD, deoarece datele lor sunt disponibile public pe site-urile lor și orice instituție care are nevoie de date le poate obține direct de pe site-urile lor.

În prezent, Moldova raportează cu privire la unii dintre cei zece indicatori ODD relevanți migrației (Tabelul 2). Indicatorul 10.7.1¹⁸ despre costurile de recrutare este singurul pe care Moldova nu îl acoperă. Multe instituții furnizează date folosind mai multe surse de date. O sursă de date care trebuie evidențiată este utilizarea datelor GGS pentru a urmări ODD. SIIPM și proiectul de consolidare a Sistemului Statistic Național (SSN) contribuie și vor contribui la urmărirea progreselor în realizarea ODD.

Tabel 2: Rezumatul disponibilității datelor aferente indicatorilor ODD relevanți pentru migrație în Moldova

Indicator	Nivel	Dezagregare	Tip	Sursa de date	Monitorizare și evaluare
3.c.1 Densitatea și distribuția lucrătorilor medicali	I	A: În funcție de specialități/ ocupații, raioane, mediane, sex (ultimul doar pentru medici)	Global ajustat	ANSP	MSMPS
4.b.1 Volumul fluxurilor oficiale de asistență pentru dezvoltare pentru burse în funcție de sector și tipul de studii	I	A: total	Global	Baze de date globale	MF
8.8.1 Ratele de frecvență ale accidentărilor profesionale letale și neletale, în funcție de sex și statut migrațional	I	A: Total în funcție de tipuri de accidentări, sex, activități economice M: Statut migrațional, ocupații	Global ajustat	BNS	MSMPS
8.8.2 Nivelul respectării drepturilor muncii la nivel național (libertatea de asociere și negociere colectivă)	I	A: Total	Reprezentare națională	MSMPS, CNSM, CNPM	MSMPS
10.c.1 Costurile remitențelor ca proporție din suma remisă	I	A: Total M: Tipul furnizorilor de servicii;	Global	Banca Mondială,	ME

¹⁸ Costul de recrutare suportat de angajat ca o proporție a venitului lunar obținut în țara de destinație.

Indicator	Nivel	Dezagregare	Tip	Sursa de date	Monitorizare și evaluare
		instrument utilizat pentru plata/primirea remitențelor		Banca Națională	
16.2.2 Numărul victimelor traficului de ființe umane la 100 000 de locuitori, în funcție de sex, vârstă și formă de exploatare	I	Disponibil: Total, sexe, adulți, copii, zone de reședință, țări de exploatare, forme de exploatare	Global ajustat	IGP/MAI	MSMPS
17.3.2 Volumul remitențelor (în dolari americani) ca proporție din PIB-ul total	I	A: Total	Global ajustat	Banca Națională	BNM
17.18.1 Proporția indicatorilor de dezvoltare durabilă produși la nivel național cu dezagregare completă atunci când este relevant pentru țintă, în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticii oficiale	III	A: disponibil, parțial, lipsă	Reprezentare națională	BNS	Cancelaria de Stat

Sursa: BNS

7. Consolidarea capacității datelor

Schimbul de date mai frecvent și mai ușor între țări este cea mai importantă nevoie pentru ca BNS să aibă date mai fiabile cu privire la migrație. Încheierea de acorduri bilaterale ar contribui la îmbunătățirea colectării, analizei și utilizării datelor privind migrația, în special pentru a înțelege mai multe despre populația de emigranți. Cu toate acestea, prezența cetățeniei duble în Moldova reduce semnificativ fezabilitatea acestui potențial.

Personalul BNS din cadrul Direcției Statistica Populației și Migrației și al Direcției Recensăminte participă frecvent la cursuri de instruire în domeniul statisticilor populației, demografiei și statisticilor privind migrația. Aceasta include cursurile pentru perioade de două săptămâni organizate în mod regulat de UNFPA cu implicarea lectorilor de la centrele de cercetare și cursurile organizate de Ambasada Republicii Cehe la Chișinău. În plus, trei membri ai personalului BNS au urmat studii de masterat în domeniile economiei populației și demografiei, unde un modul a fost dedicat studiului proceselor migraționale și metodelor și mijloacelor de măsurare a acestora. Aceste eforturi consolidate au contribuit la fortificarea capacității BNS în colectarea, prelucrarea, analiza și diseminarea datelor privind populația și migrația internațională (a se vedea în continuare secțiunea privind cooperarea internațională). Cu toate acestea, ar fi util să fie oferită asistența tehnică internațională către BNS pentru elaborarea metodologiei și implementarea instrumentelor inovatoare în măsurarea fenomenului migrației internaționale din Moldova. Un schimb de experiență cu un alt birou național de statistică ar fi, de asemenea, binevenit.

BNS consideră necesar să se explice deținătorilor de surse administrative, precum BMA și ASP, și utilizatorilor de date, precum MSMPS și BRD, semnificația conceptelor de bază și a noțiunilor recomandate la nivel internațional, diferența dintre acestea și noțiunile utilizate la nivel național, pașii necesari pentru creșterea armonizării statisticilor și/sau modul în care factorii de decizie ar trebui/ar putea utiliza datele cu privire la migrație. Acest lucru ar putea fi implementat printr-o combinație a activităților de sensibilizare și de formare a abilităților practice. BNS are experiență în organizarea de cursuri de formare pentru utilizatorii de date (cunoștințe statistice de bază), dar mai degrabă pentru alte domenii decât statistica migrației. BNS necesită sprijin metodologic pentru a avansa și a face durabil schimbul de date cu IGPF, pentru a utiliza în mod regulat și cel mai bine datele privind trecerea frontierei pentru estimarea migrației internaționale și a populației cu reședință obișnuită.

Printre alți actori interesați la nivel național, IGPF ar dori să consolideze capacitatea de a colecta, gestiona, analiza sau utiliza date prin implementarea de noi proiecte bazate pe asistență externă și schimb de experiențe și bune practici în domeniu cu instituții străine omologe. Implementarea APIS ar fi o prioritate pentru consolidarea capacităților. Este necesar un sprijin suplimentar pentru modernizarea și dezvoltarea în continuare a Sistemului Informațional Integrat al Poliției de Frontieră (SIIPF) pentru a consolida capacitățile instituționale în procesarea și analiza datelor implicate. MSMPS a beneficiat de consolidarea capacităților în domeniul datelor cu privire la migrație și ODD, dar acesta gestionează în mod limitat datele. În cadrul MSMPS, ANOFM nu a avut experiență în schimbul de cunoștințe sau practici în domeniul datelor cu privire la migrație cu instituții străine și, prin urmare, necesită unele măsuri în această direcție. Pe de altă parte, BNM a fost implicat în inițiative internaționale de consolidare a capacității de colectare a datelor, însă din cauza pandemiei COVID-19 a avut loc o anumită reducere și au început cursurile online.

OIM, UNFPA, alte organizații internaționale și instituții de cooperare bilaterală care își desfășoară activitatea în Moldova s-au angajat să sprijine BNS și alți parteneri naționali în consolidarea capacităților de colectare, analiză și diseminare a datelor relevante privind populația și migrația, ca și în cazul implementării GGS, îmbunătățirea statisticilor privind populația și migrația și dezvoltarea SIIPM descris mai sus.

8. Cooperarea internațională

Moldova continuă să beneficieze de asistență externă solidă legată de migrație. În ultimii zece ani, multe proiecte legate de migrație au fost implementate cu sprijin străin, multe dintre ele în cadrul Parteneriatului UE-Moldova pentru mobilitate.

BNS participă activ la grupuri de lucru și alte inițiative la nivel internațional cu privire la statisticile privind migrația pentru a face schimb de bune practici. Acestea includ sesiunea de lucru comună UNECE/EUROSTAT și Grupul de experți al ONU privind migrația internațională stabilit de Diviziunea statistică a ONU în 2017 cu principalele scopuri de revizuire a recomandărilor ONU privind statisticile migrației internaționale din 1998.

Pentru dezvoltarea BNS și SSN, Fondul de Parteneriat pentru Dezvoltare India-ONU și UNFPA Moldova vor oferi sprijinul necesar pentru alinierea statisticilor naționale la practicile internaționale și

îmbunătățirea utilizării datelor administrative în scopuri statistice. Acest proiect ajută la stabilirea **Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național**, care va sprijini transformarea acestuia într-un sistem eficient, bazat pe registre și orientat către utilizator. De asemenea, a crescut disponibilitatea datelor pentru a urmări progresul ODD.

În plus, UNFPA și Cooperarea Elvețiană oferă în comun sprijin BNS pentru dezvoltarea statisticilor privind populația și migrația (Proiectul „Îmbunătățirea capacității instituționale a Biroului Național de Statistică”, pentru implementare în 2020-2021). Printre obiectivele sale succesive, acest proiect vizează dezvoltarea capacității și mijloacelor tehnice ale BNS în utilizarea surselor de date administrative pentru estimarea datelor despre populație și migrație în conformitate cu tehnicile moderne.

Există multe alte proiecte privind migrația și dezvoltarea locală implementate în colaborare cu OIM, PNUD, UNFPA, UNHCR și alți parteneri internaționali. Comunitatea internațională colaborează activ cu instituțiile moldovenești pentru a înființa comitete naționale pentru migrație și a dezvolta practici specifice de colectare a datelor, cum ar fi GGS. De asemenea, susține armonizarea unor registre între IGPF, BMA și ASP, precum și nevoile comunităților locale de cartografiere a migranților lor în străinătate. Instituții precum IGPF preconizează asistență externă și schimb de experiență în domeniu cu instituții străine omologe, prin implementarea de noi proiecte și preluarea celor mai bune practici internaționale în domeniu.

Există, de asemenea, mai multe inițiative de cooperare internațională care se concentrează pe sau cuprind colectarea sau schimbul de date în domeniile de trecere a frontierei, migrația ilegală și combaterea traficului de ființe umane. Acestea implică organizații internaționale și alte țări precum România, Ucraina și Federația Rusă. Pentru unele subiecte, cum ar fi prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, participarea instituțiilor moldovenești din subordinea CNCTFU variază în funcție de scopurile evenimentelor regionale și internaționale.

În cele din urmă, schimbul de date cu alte țări și cu străinătatea se realizează în anumite condiții, și anume în procesul de stabilire a dialogurilor bilaterale privind fluxurile migraționale între state.

9. Impactul COVID-19

Pandemia COVID-19 a avut un impact diferit asupra principalilor actori interesați din Moldova, după cum se detaliază mai jos.

COVID-19 a întârziat cu trei luni producerea anuală de date a BNS privind migrația internațională, în primul rând pentru că a primit datele individuale de la IGPF necesare pentru rapoarte cu aproape trei luni mai târziu decât era programat. BNS nu a produs date privind fluxurile migraționale internaționale pentru anul 2020 și despre impactul COVID asupra acestor fluxuri. În ceea ce privește impactul COVID-19 asupra colectării datelor relevante pentru migrație, pandemia a afectat în principal primul GGS, întrucât consorțiul studiului a lansat munca de teren în ianuarie 2020. După o perioadă de suspendare, studiul a fost reluat în august 2020, printr-un proces de colectare a datelor într-un nou format în urma măsurilor de protecție COVID-19 și a recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății (OMS). De fapt, lucrătorii în teren din cadrul studiului au fost instruiți online în iulie 2020 de către un expert în sănătate

publică de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică cu privire la modul de utilizare a echipamentului de protecție și la modalitatea de colectare a datelor în perioada pandemiei. Apoi aceștia au primit seturi de echipamente de protecție contra COVID-19, care includ măști, mănuși și dezinfectant, și au realizat colectarea datelor conform noilor principii de colectare a datelor în timpul pandemiei, inclusiv administrarea chestionarelor în afara locuințelor și respectarea recomandărilor OMS și a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică. Colectarea datelor în cadrul studiului a inclus un nou modul de întrebări legate de COVID-19, care va permite evaluarea impactului COVID-19 printr-o analiză comparativă a situației din societate înainte și după izbucnirea pandemiei.

Autoritățile IGPF și instituțiile sale partenere, cum ar fi MSMPS și BMA, au trebuit să își extindă responsabilitățile pentru a colecta informații despre sănătate de la călătorii internaționali în scopul urmăririi contactelor COVID-19 în caz de necesitate. Toți călătorii internaționali, inclusiv migrații moldoveni care se întorc în țară, au fost obligați să completeze acest formular. Deși aceasta ar fi putut fi o oportunitate de a urmări mai bine migrații care se întorc în țară, datele despre sănătate înregistrate la sosire nu au avut un impact semnificativ asupra colectării datelor de la trecerea frontierei.

COVID-19 nu a avut impact asupra operațiunilor BMA, în principal pentru că majoritatea lor sunt disponibile online. De exemplu, migraților li se permite să-și gestioneze permisele de ședere printr-un portal online, fără a fi nevoie să meargă fizic la un oficiu al BMA. De asemenea, BMA a prelungit termenul de valabilitate al anumitor tipuri de permise de ședere ale străinilor în timpul pandemiei.

Potrivit ANOFM, numărul persoanelor care se întorc acasă a crescut din cauza pandemiei COVID-19. Lucrătorii informali din străinătate au fost deosebit de vulnerabili, deoarece nu sunt eligibili să primească indemnizații de șomaj din țările gazdă. Accesul nelimitat și în timp real la datele IGPF ar fi putut ajuta ANOFM la estimarea numărului de persoane cu nevoie urgentă de asistență. Acest lucru ar fi putut informa factorii de decizie în procesul de elaborare a măsurilor de recuperare.

Având în vedere că persoanelor care și-au pierdut locul de muncă li s-a plătit o indemnizație de șomaj pentru perioada stării de urgență, a apărut o nouă cerere de statistici privind numărul de beneficiari, inclusiv migrații. O colaborare între MSMPS, BMA și IGPF ar permite urmărirea persoanelor afectate de COVID-19.

Dintre organizațiile internaționale care își desfășoară activitatea în Moldova, OIM susține, în parteneriat cu alte organizații precum PNUD și Banca Mondială, răspunsul de urgență al instituțiilor moldovenești prin producerea de date actualizate și analiza numărului și profilurilor migraților care se întorc în țară și familiilor afectate de pierderea remitențelor folosind soluții de investigație rapidă. Principalele inițiative sunt următoarele:

- O evaluare rapidă pe teren a impactului COVID-19 asupra bunăstării migraților moldoveni în 10 țări de destinație, pentru abordarea vulnerabilităților, așteptărilor migraților și strategiilor lor de a face față situației. Această inițiativă a fost executată în aprilie-mai 2020;
- Un studiu privind impactul COVID-19, axat pe mobilitate, pentru a înțelege numărul și profilurile migraților care se întorc în țară, precum și vulnerabilitățile specifice ale grupurilor din Moldova afectate de scăderea remitențelor, dar și pentru a propune măsuri și oportunități pentru persoanele implicate. Acest lucru a fost întreprins în principal în vara anului 2020;

- O evaluare a impactului pandemiei COVID-19 asupra persoanelor care se întorc în țară și familiilor dependente de remitențe din Moldova.

Pe de altă parte, UNFPA a produs și a lansat două analize privind impactul COVID-19 asupra tinerilor, concentrându-se pe participarea tinerilor și sănătatea mentală. O evaluare a impactului socio-economic al COVID, elaborată împreună cu PNUD, a fost realizată cu autoritățile relevante. O evaluare a COVID prin intermediul conturilor naționale de transfer a fost prezentată partenerilor de dezvoltare. Datele din aceste două inițiative nu pot fi dezagregate în funcție de statutul migrațional.

10. Perspective de viitor

BNS își propune să finalizeze, să îmbunătățească și să armonizeze la nivel internațional procesul de estimare a numărului de persoane cu reședință obișnuită și a celor care se deplasează în/din țară, cu toate dezagregările necesare, în special la cel mai inferior nivel teritorial. Distribuția migrației în profil teritorial va permite calcularea numărului de populație cu reședință obișnuită până la unitatea administrativ-teritorială de nivel cel mai inferior, îmbunătățind monitorizarea și evaluarea politicilor de stat la nivel local.

În continuare, BNS intenționează să-și înlesnească accesul la datele administrative. BNS a elaborat un set de documente și măsuri pentru a putea accesa înregistrările de date individuale din datele privind trecerea frontierei ale IGPF prin sistemul MConnect, odată ce acesta va fi complet implementat și operațional. BNS planifică, de asemenea, să adapteze procesul de anchetă prin SFM și CBGC în privința tuturor membrilor gospodăriilor selectate care lipsesc o perioadă lungă de timp (mai mult de un an), dacă își păstrează legături familiale cu gospodăriile lor. În plus, BNS preconizează să lucreze în direcția eliminării impedimentelor legislative și administrative/ birocratice privind protecția datelor cu caracter personal, pentru a asigura accesul nelimitat la datele administrative anonimizate necesare pentru a produce statistici oficiale. În acest sens, BNS intenționează să conteste în instanță refuzul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal de a notifica dreptul BNS de a prelucra date cu caracter personal în scopuri statistice. BNS va promova cooperarea cu IGPF și ASP în ceea ce privește utilizarea surselor de date administrative (respectiv, date privind trecerea frontierei și date privind populația rezidentă) pentru estimarea numărului de migranți internaționali și a populației cu reședință obișnuită.

Planurile viitoare ale **IGPF** includ sporirea performanței sistemelor utilizate în colectarea datelor și reducerea timpului de înregistrare și primire a oricăror date legate de migrație. Acest lucru va necesita o pregătire riguroasă și profesională a grănicerilor, precum și inovarea constantă a infrastructurii instituționale a IGPF, avându-se în vedere noile tehnologii de localizare. Prin urmare, Poliția de Frontieră așteaptă să-și modernizeze metodele și echipamentele, inclusiv să-și dezvolte în continuare sistemul informațional integrat pentru trecerea frontierei, astfel încât, printre altele, să îmbunătățească calitatea și utilizarea datelor privind trecerea frontierei de stat pentru estimarea migrației internaționale și să-și îmbunătățească sistemul și capacitățile de producere/colectare și partajare a datelor. Dezvoltarea sistemului APIS este, de asemenea, o prioritate. Cu toate acestea, cele două planuri nu par fezabile în viitorul apropiat din cauza lipsei suportului informațional, deoarece necesită sprijin financiar, material, metodologic și tehnic substanțial.

Având în vedere mandatul său, **BMA** va îmbunătăți statisticile dezagregate, clare și comparabile în domeniul migrației. În acest scop, este necesar să se modernizeze și să se dezvolte continuu sistemul SIIAMA, să se consolideze capacitățile materiale și tehnice, să se inoveze infrastructura, să se asigure interoperabilitatea între diferite sisteme de informații atât în cadrul MAI, cât și cu alte APC-uri. Dezvoltarea sistemului automat de informații integrate va permite crearea „Registrului electronic al străinilor”. Acest registru va permite atât modernizarea serviciilor oferite migranților, cât și membrilor familiilor acestora, dar va fi, de asemenea, o soluție IT identificată, care va avea beneficii imediate și impact asupra activității BMA în partea legată de colectarea și deținerea datelor statistice. Alte instituții publice (ministere, alte autorități publice conexe) vor avea acces la sistem pentru actualizarea datelor din „Registrul electronic al străinilor”. Noul sistem BMA integrat va acoperi pe deplin nevoile de informații ale tuturor partenerilor, ceea ce ar facilita accesul la date exacte privind migrația.

MSMPS consideră că abordarea față de datele despre migrație trebuie contextualizată și adaptată la situația Moldovei. Dubla cetățenie a multor migranți, nedeclararea scopului plecării, absența controlului de frontieră cu Transnistria sunt câteva dintre provocările specifice ale Moldovei, și acestea ar trebui luate în considerare în procesul de colectare și analiză a datelor privind migrația.

ANOFM din cadrul MSMPS proiectează modificări în crearea datelor în conformitate cu noile prevederi ale Capitolului VII „Emigrarea în scop de muncă a cetățenilor Republicii Moldova” din Legea 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, care vor intra în vigoare în 2021. ANOFM va începe să colecteze date privind contractele de intermediere semnate între emigranții potențiali și agențiile private. Acest lucru va schimba sistemul informațional automatizat al Agenției și, prin urmare, datele acesteia, deoarece nu va fi necesară coordonarea acordurilor de cooperare între agențiile private și beneficiarii străini. Mai mult, cu sprijinul Băncii Mondiale, ANOFM va împărți sistemul informațional al pieței muncii în două sisteme separate: Sistemul Informațional de Management al ANOFM și Serviciile de Informare ale Observatorului Pieței Muncii.

CNAS își propune să optimizeze procesele de lucru prin consolidarea rolului comunicării online și a schimbului electronic de date cu instituțiile competente din alte state. Principala provocare a CNAS este de a îmbunătăți comunicarea și schimbul de documente necesare pentru acordarea de prestații sociale în format electronic. Oportunitățile depind de voința părților contractante la fiecare acord de asigurare socială, precum și de înțelegerea faptului că o cooperare eficientă la nivelul instituțiilor competente influențează pozitiv bunăstarea lucrătorilor migranți care sunt beneficiarii prestațiilor sociale.

Prioritatea **DCDODS**, ca secretariat permanent al CNCTFU, este de a crea un Program electronic de colectare a datelor statistice care să faciliteze colectarea, elaborarea și analiza datelor privind traficul de ființe umane.

11. Evaluare și recomandări

11.1. Biroul Național de Statistică

BNS se confruntă cu un număr de probleme în îndeplinirea funcției sale de a produce și a disemina date statistice pe diferite teme legate de migrația internațională.

- a. Nu toate statisticile BNS privind migrația sunt produse și diseminate în conformitate cu Recomandările ONU privind statisticile migrației internaționale din 1998 sau țin cont de dorința autorităților moldovenești de a respecta prevederile legislației UE și ale Regulamentului UE privind colectarea statisticilor privind migrația din 2008.
- b. Mai precis, puținele cifre publicate de BNS privind migrația internațională nu aplică pe deplin definițiile migranților enunțate în Recomandările ONU și alte cerințe internaționale.
- c. Tradițional în Moldova, statisticile privind migrația internațională au fost obținute din recensământ și din diverse sondaje anuale care conțin întrebări legate de migrație. Din păcate, ultimul recensământ a fost realizat în 2014, iar sondajele au un eșantion limitat și, prin urmare, nu reflectă întotdeauna fluxurile migraționale internaționale.
- d. BNS folosește o cantitate limitată de date obținute din bazele de date administrative și, astfel, primește date agregate de la Agenția Servicii Publice (ASP), Biroul Migrație și Azil (BMA), Banca Națională a Moldovei (BNM) și, mai recent, din înregistrările de date individuale ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (IGPF). În prezent, datele din Registrul de Stat al Populației (RSP) al ASP nu reflectă amploarea fenomenului migrației internaționale (și interne), deoarece nu există un mecanism de stimulare a înregistrării/radierii de reședință/domiciliu.
- e. Utilizarea datelor individuale privind trecerea frontierei de stat, stimulată deja în cadrul primului Profil Migrațional Extins în 2013 și în vigoare din 2015, este un pas înainte în producerea de statistici privind fluxurile migraționale internaționale, în conformitate cu Recomandările ONU. UNFPA și OIM au sprijinit implementarea acestei noi metodologii. Cu toate acestea, dacă în relația dintre BNS și IGPF continuă să fie divergente, aceasta nu va fi implementată pe deplin. IGPF nu transmite BNS toate variabilele de date, ceea ce împiedică legarea datelor IGPF cu bazele de date BNS, cum ar fi RSP și operațiunile tradiționale ale BNS.
- f. În ultimii ani, o altă preocupare a BNS a fost adoptarea noii definiții a populației cu reședință obișnuită în țară și impactul acesteia din urmă asupra estimărilor anuale ale populației atât la nivel național, cât și teritorial. Până în 2019, cetățenii moldoveni care se află temporar în străinătate dar au reședință permanentă în RM (adică nu au fost radiați din registru) se considerau parte a populației *de jure* a Republicii Moldova. Noile estimări ale populației din 2019 au fost efectuate prin revizuirea datelor recensământului din 2014 și actualizarea cifrelor pe baza datelor privind trecerea frontierei de stat, primite de la IGPF și analizate cu sprijinul UNFPA. Acestea reprezintă o adevărată îmbunătățire în acord cu definiția recomandată la nivel internațional. Revizuirea cifrei populației la nivel național a dus la o scădere de aproximativ 900 000 de persoane.
- g. BNS dezvoltă Sistemul Informațional Integrat pentru Populație și Migrație (SIIPM) pentru a furniza în timp util date statistice complexe privind migrația internă și internațională a populației, dezagregate pe mai multe dimensiuni la nivel local și național.

- h. La momentul actual, statisticile difuzate pe site-ul BNS în banca sa de date par a fi mai degrabă un amestec de date obținute din surse diferite. Mai mult, metadatele care explică acest lucru conțin niște cifre contradictorii și furnizează puține explicații.
- i. BNS face schimb de date cu organizații internaționale, precum OIM, UNHCR și PNUD. Cu toate acestea, în unele cazuri există contradicții și probleme în ceea ce privește raportarea apatrizilor la UNHCR (mulți apatrizi trăiesc în Transnistria și, prin urmare, nu sunt raportați la UNHCR). Schimbul de date cu alte țări se realizează, de asemenea, în anumite condiții, dar BNS nu partajează în mod regulat date agregate sau individuale privind migrația cu alte țări. Mai mult, BNS se află sub presiunea instituțiilor internaționale în legătură cu supraestimarea numărului de emigranți moldoveni.

Recomandări

- i. În calitate de furnizor oficial de date statistice în Moldova, **BNS ar trebui să își consolideze poziția de lider** pentru a asigura disponibilitatea, coerența, fiabilitatea și comparabilitatea internațională a datelor legate de migrația internațională.
- ii. **BNS ar trebui să sporească utilizarea bazelor de date administrative.** Pe lângă activitățile tradiționale și instrumentele statistice specifice, și anume recensăminte și sondaje, utilizarea bazelor de date administrative este necesară pentru producerea statisticilor privind migrația. Acest lucru va necesita investiții financiare pentru angajarea mai multor statisticieni, obținerea și dezvoltarea competențelor necesare pentru a inova în noi domenii de investigație.
- iii. În plus, **BNS ar trebui să își dezvolte cooperarea cu alte instituții**, în special cu IGPF, ASP și BMA. Invocarea regulilor de protecție a datelor și confidențialitate nu poate fi un obstacol în obținerea datelor individuale care sunt esențiale pentru a produce statisticile de migrație internațională solicitate. Confidențialitatea nu trebuie să devină o scuză pentru a nu partaja date.
- iv. Sistemul RSP al ASP trebuie reformat pentru a spori precizia și relevanța datelor privind înregistrarea/radierea reședinței/domiciliului. Acest lucru va permite o estimare mai bună a migrației internaționale pe baza datelor administrative. În acest sens, este necesar de a solicita sprijin tehnic, financiar și metodologic, în special de la agențiile specializate ale ONU, cum ar fi OIM.
- v. BNS s-a angajat să producă **date privind populația cu reședința obișnuită pe teritoriul Republicii Moldova pe baza recomandărilor internaționale.** Rezultatele estimărilor populației naționale efectuate recent ar trebui diseminate mai pe larg, cu un accent deosebit pe explicarea scăderii cifrelor revizuite.
- vi. **Problema elaborării unor estimări revizuite ale populației la nivel local rămâne nerezolvată**, deoarece IGPF nu poate furniza date privind trecerea frontierei de stat, inclusiv locul de reședință precedent sau următor al migrantilor internaționali în Moldova. Acest aspect ar trebui investigat cu atenție, ținându-se cont de sprijinul politic pentru dezvoltarea regională. Este necesar de a solicita sprijin tehnic, financiar și metodologic, în special de la agențiile specializate ale ONU, cum ar fi OIM, pentru a consolida: i) schimbul de date între BNS, ASP și IGPF; ii) sistemul de date și capacitățile umane ale IGPF pentru producerea/extragerea și furnizarea datelor necesare la BNS.
- vii. Emigrarea forței de muncă reprezintă o problemă politică cheie în Moldova, și au fost elaborate mai multe politici pentru a face față situației, însă lipsesc date statistice fiabile pentru a obține un

sprijin politic eficient. Din aceste motive, **BNS ar trebui să partajeze și să primească date statistice de la țările-gazdă** (de preferință, după țara de naștere și nu după țara de cetățenie) și să dezvolte acordurile bilaterale necesare pentru această cooperare.

- viii. O altă inițiativă, care are drept scop **îmbunătățirea preciziei estimărilor numărului de emigranți moldoveni**, este de a optimiza colectarea datelor migraționale prin SFM, CBGC și Studiul „Generații și Gen” (GGG). Legătura datelor din aceste trei studii cu informațiile extrase din sursele de date administrative ar susține în continuare această estimare.
- ix. În prezent, în presă circulă mai multe estimări privind numărul de cetățeni moldoveni care locuiesc în străinătate, care sunt destul de diferite. Factorii de decizie trebuie să cunoască numărul emigranților moldoveni pentru a îmbunătăți și a evalua Strategia națională în domeniul migrației și azilului. Respectiv, **BNS ar trebui să depună efort pentru a compara diferitele cifre și a propune o estimare unică** de comun cu Ministerul Afacerilor Externe, Biroul Relații cu Diaspora și organizațiile de diasporă.
- x. **BNS ar trebui să facă disponibile metadate detaliate pentru a explica specificitatea datelor colectate și conceptele utilizate.** Este necesar de a disemina aceste date într-un mod care va fi ușor de înțeles de către publicul larg și utilizabil pentru sprijinul politicilor de către diferiți actori.
- xi. Mai general, **BNS necesită sprijin pentru a-și realiza în mod mai eficient planurile strategice de dezvoltare.** Prin urmare, BNS are nevoie de asistență tehnică internațională, mai ales pentru elaborarea metodologiilor ad hoc solicitate pentru utilizarea bazelor de date administrative și pentru implementarea instrumentelor inovatoare, în special pentru o mai bună măsurare a emigrării.

11.2. Coordonarea interinstituțională

Între instituțiile naționale care se ocupă, într-un mod sau altul, de migrația internațională există o lipsă de cooperare și schimb de date.

O strânsă cooperare între instituțiile din domeniul migrației internaționale este o condiție prealabilă pentru furnizarea de date statistice integrate. Aceasta din urmă ar trebui văzută ca un obiectiv cheie pentru asigurarea unui sprijin politic eficient pentru actorii interesați la nivel național.

Se observă o lipsă de interes pentru datele privind migrația din partea factorilor de decizie. Resursele limitate și insuficiența cadrelor care se ocupă cu furnizarea datelor privind migrația sugerează că aceste date nu sunt o prioritate cheie în Moldova.

- a. Moldova a promovat pe larg adoptarea de către serviciile naționale a mijloacelor moderne de dezvoltare, actualizare și consultare a bazelor de date administrative. Interoperabilitatea platformei MConnect facilitează schimbul de date între instituții și accesul cetățenilor la propriile date. Astfel de inovații merită să fie promovate în alte țări.
- b. Sunt desfășurate mai multe proiecte de dezvoltare a instrumentelor integrate: Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră (SIIPF), Sistemul Informațional Automatizat „Evidența migrației forței de muncă” și Sistemul Informațional al Pieței Forței de Muncă al Agenției Naționale

pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Sistemul Informațional de Management în Educație, Sistemul Informațional Integrat Automatizat „Migrație și Azil” (SIAMA) și Sistemul Informațional Integrat pentru Populație și Migrație (SIIPM). Însă cooperarea între aceste inițiative este limitată, întrucât colaborarea interinstituțională din Moldova este caracterizată printr-o gelozie în ceea ce privește funcțiile, responsabilitățile și autoritatea. SIAMA, deși, în general, reprezintă un concept de mecanism eficient și complex de schimb interinstituțional de date, nu a fost încă pe deplin operaționalizat/implementat la nivelul unor instituții. Este nevoie de efectuat o revizuire a stării implementării acestuia, de propus o foaie de parcurs pentru implementare completă, cu ajustările/actualizările necesare, și de solicitat sprijin tehnic, financiar și metodologic, în special de la agențiile specializate ale ONU, precum OIM.

- c. Mai precis, majoritatea instituțiilor și actorilor interesați nu văd relevanța datelor privind migrația, chiar și pentru sprijinirea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului. Acest lucru nu favorizează, în special, partajarea datelor și face generarea de date mai complicată.
- d. Un alt factor care împiedică cooperarea pentru partajarea datelor este faptul că doar BNS are mandatul de a produce date statistice. Respectiv, celelalte instituții consideră că nu au nicio responsabilitate sau obligație de a partaja propriile date sau de a le conecta la bazele de date ale altor instituții.
- e. Colectarea datelor pentru a răspunde cerințelor internaționale privind indicatorii PGM și ODD nu este văzută ca o prioritate în Moldova. Între instituțiile naționale lipsește o coordonare clară, în special în jurul ODD. BNS ar trebui să fie în fruntea acesteia, dar nu a fost stabilit în mod clar cine ar trebui să colecteze și să trimită datele. Mai mult, problema necesității acestor indicatori ai ODD la nivel național nu este abordată.

Recomandări

- i. **Abordarea guvernamentală** în procesul de definire a Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului ar trebui revizuită, ținându-se cont de implicațiile concrete pentru toate instituțiile în cauză.
- ii. **Coordonarea interinstituțională** ar trebui consolidată prin definirea unui mecanism național de coordonare a tuturor aspectelor legate de migrația internațională și, mai precis, a generării de statistici privind migrația.
- iii. Este foarte recomandată **elaborarea unui sistem informațional integrat în domeniul migrației** care să centralizeze datele individuale atât pentru imigranții străini, cât și pentru emigranții moldoveni. O astfel de bază de date integrată ar acoperi diferitele proceduri pentru imigranții străini (de exemplu, vize, trecerea frontierei, permise de ședere, proceduri de azil, naturalizare) și pentru emigranții moldoveni (căutarea unui loc de muncă în străinătate, radiere din registre, trecerea frontierei, înregistrarea la consulate, procedurile de repatriere, necesitatea sprijinului). SIAMA trebuie revizuit și reevaluat pentru o eventuală implementare completă, ca un mecanism complex de schimb interinstituțional de date și integrare a datelor.
- iv. În ceea ce privește **generarea de date statistice**, este foarte recomandată implementarea integrală a SIIPM de către BNS. Acest instrument ar valorifica conținutul datelor colectate de BNS prin recensăminte și sondaje și din diferitele baze de date administrative și instrumente integrate legate de migrația internațională. Un astfel de instrument ar constitui elementul cheie pentru producerea

de statistici oficiale fiabile privind migrația și pentru o pregătire și implementare mai eficientă a operațiunilor statistice (de exemplu, un posibil recensământ pe termen lung realizat pe baza registrelor).

- v. **O cooperare strânsă cu BNS în cadrul Grupului de lucru tehnic privind Profilul Migrațional Extins (PME)** este o prioritate, cu accent special pe: (i) actualizarea conținutului tabelelor statistice propuse de SIIAMA, (ii) evitarea duplicării și inconsecvențelor între date similare produse de BNS, și (iii) asigurarea faptului că responsabilitatea și diseminarea datelor statistice vor rămâne sub controlul principal al BNS. Edițiile viitoare ale PME ar putea include o acoperire mai largă a indicatorilor PGM/ODD, precum și o îmbunătățire generală a datelor statistice.
- vi. **Colaborarea cu OIM și alte organizații internaționale**, atât la nivel guvernamental, cât și la nivelul BNS, ar putea fi îmbunătățită. O astfel de colaborare ar putea ajuta la soluționarea problemelor actuale legate de gestionarea migrației internaționale, în special în cadrul PME. Aceasta ar sprijini dezvoltarea unor metode inovatoare de colectare a datelor, inclusiv evaluarea datelor produse prin utilizarea surselor de date administrative. O colaborare mai strânsă i-ar permite Moldovei să afle despre bunele practici de colectare a datelor care există în alte țări și, de asemenea, ar putea contribui la obținerea unor finanțări *ad hoc* pentru inovații și experiențe care ar fi dezvoltate și promovate ulterior în alte țări.
- vii. Există o nevoie evidentă de mai multă coordonare și pași concreți pentru a îmbunătăți **indicatorii migrației, urmărirea și revizuirea în cadrul PGM și ODD**. Prin urmare, va fi binevenită o explicație mai bună a rolului indicatorilor PGM/ODD furnizați actorilor interesați la nivel național, deoarece aceasta reprezintă o condiție relevantă, nu doar pentru îndeplinirea solicitărilor internaționale, ci și pentru influențarea dezvoltării politicilor interne.
- viii. **O acoperire mai largă a indicatorilor PGM/ODD, precum și o optimizare generală a datelor statistice**, ar putea fi inclusă în edițiile viitoare ale PME.
- ix. **Impactul pandemiei COVID-19 asupra emigranților moldoveni și străinilor aflați în Moldova** ar trebui să fie evaluat de toate administrațiile implicate și urmărit cu ajutorul unor indicatori specifici elaborați de BNS în strânsă cooperare cu alte instituții.
- x. Având în vedere necesitatea de a explica deținătorilor de surse de date administrative, precum BMA și ASP, și utilizatorilor de date, precum MSMPS și BRD, semnificația conceptelor de bază și recomandările internaționale privind statisticile migraționale, sugerăm ca BNS să implementeze o combinație de **activități de sensibilizare și cursuri de formare** atât pentru administratorii de date, cât și pentru utilizatorii de date legate de migrație.
- xi. Identificarea și colectarea datelor privind **diaspora emigranților moldoveni**, inițiată de CALM la nivel de comunități locale, ar trebui încurajate prin utilizarea diverselor surse de informații, inclusiv prin intermediul noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor. De asemenea, este important de estimat mai bine numărul și profilul acestora, precum și impactul lor economic dincolo de remitențe, folosind noi metodologii¹⁹, cum ar fi Big Data, sau metodologia DTM (matricea de

¹⁹ *Contributions and Counting: Guidance on Measuring the Economic Impact of your Diaspora beyond Remittances*, IOM, 2020, <https://publications.iom.int/books/contributions-and-counting-guidance-measuring-economic-impact-your-diaspora-beyond-remittances>.

urmărire a strămutării)²⁰, elaborată de OIM pentru a evalua impactul infecției COVID-19 asupra migrantilor reîntorși și a comunităților în care aceștia se întorc.

Mai multe instituții care **colectează date privind traficul de ființe umane** ar trebui să își unească eforturile și să facă schimb de date pentru a crea o bază de date integrată. Inițiativa CNCTFU de a dezvolta un Program electronic de colectare a statisticilor pentru a facilita colectarea și analiza datelor ar trebui să fie susținută în continuare de OIM.

²⁰ A se vedea la <https://dtm.iom.int>.

Lista actorilor interesați și persoanelor de contact

Nume	Instituție/entitate	Funcția
Aurelia Spătaru	BNS	Director adjunct
Natalia Bargan	BNS	Șef, Direcția statistică populației și migrației
Valentina Istrati	BNS	Direcția recensăminte
Nina Cesnocova	BNS	Secția statistică demografică
Elena Coliujco	BMA	Specialist în forță de muncă
Liudmila Ispravnic	ASP	Șef adjunct, Direcția pașapoarte
Natalia Lomanovschi	ASP	Șef adjunct, Direcția statistică, evaluare și examinare a cazurilor, Direcția generală stare civilă
Mircea Andronic	ASP	Personalul în domeniul tehnologiilor informaționale
Victor Morari	MAI, Serviciul tehnologii informaționale	Șef, Departamentul dezvoltare și guvernare electronică
Olga Tumuru	Agencia de Guvernare Electronică	Șef, Serviciul schimb de date și interoperabilitate
Sergiu Bedros	Agencia de Guvernare Electronică	Șef, Direcția automatizări și integrări
Anna Gherganova	MSMPS	Șef, Direcția politici ocupaționale și de reglementare a migrației
Anastasia Zaharia	MSMPS	Consultant principal, Direcția politici ocupaționale și de reglementare a migrației
Dorina Gușan	MSMPS	Șef, Observatorul Pieței Muncii
Lilia Plugaru	MSMPS, ANOFM	Șef, Direcția implementarea politicilor de ocupare
Marcela Ganea	MSMPS, ANOFM	Șef, Serviciul monitorizare
Cristina Denița	MECC	Șef, Serviciul învățare pe tot parcursul vieții
Emilia Cebotari	CCTP	Șef, Direcția coordonare în domeniul drepturilor omului și dialog social
Diana Comerzan	CCTP	Consultant principal pe probleme juridice în prevenirea și combaterea traficului de persoane
Vitalie Pșenicinîi	CCTP	Șef, Departamentul probe și luarea deciziilor
Alexandru Olari	CCTP	Șef, Secția nr. 2
Adrian Man	CCTP	Șef, Secția nr. 3
Iulia Saenco	CNAS	Șef, Direcția generală relații internaționale
Angela Moraru	BNM	Șef, Departamentul compilarea balanței de plăți
Ion Veverița	BNM	Director, Departamentul raportare și statistici
Nadejda Zubco	BRD	Director adjunct
Irina Luncașu	CALM	Coordonator de proiecte
Olga Gaugaz	Academia de Științe a Moldovei	Vice-director, Institutul Național de Cercetări Economice

Natalia Plugaru	UNFPA	Reprezentant asistent
Eduard Mihalas	UNFPA	Analist de programe
Sergiu Gaina	UNHCR	Asociat senior pentru protecție, persoană de contact pentru Moldova
Lars Lonback	OIM Moldova	Șef de oficiu
Ghenadie Crețu	OIM Moldova	Coordonator de programe/Analist, Migrație și dezvoltare
Vitalie Verzari	OIM Moldova	Asistent principal de proiecte, Migrație și dezvoltare